Funded by the
NATIONAL ENDOWMENT FOR THE HUMANITIES

AUTHOR:

WEICKER, GUSTAV

TITLE:

DE FRAGMENTIS FABULARUM...

PLACE:

HALLE

DATE:

1862

Master Negative #

93-81172-12

COLUMBIA UNIVERSITY LIBRARIES
PRESERVATION DEPARTMENT

BIBLIOGRAPHIC MICROFORM TARGET

Original Material as Filmed - Existing Bibliographic Record

88SD
Z8 Weicker, Gustav,
v.2 ...De fragmentis fabularum quae ad primordia artis Sophocleae referuntur, scripsit Gustavus Weicker... Halle, druck der Waisenhaus-buchdruckerei, 1862.
40 p. $21\frac{1}{2}$ cm.

At head of title: Nachricht über das K. Pädagogium zu Halle...

66032

Restrictions on Use:

TECHNICAL MICROFORM DATA

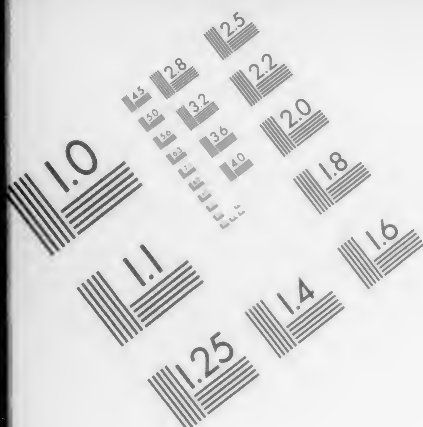
FILM SIZE: 35 mm REDUCTION RATIO: 11x
IMAGE PLACEMENT: IA (IIA) IB IIB
DATE FILMED: 3-17-93 INITIALS M.D.C.
FILMED BY: RESEARCH PUBLICATIONS, INC WOODBRIDGE, CT

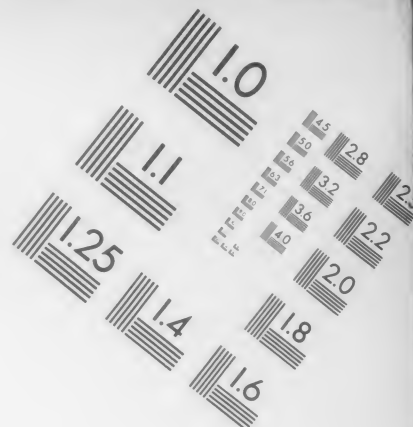

AIIM

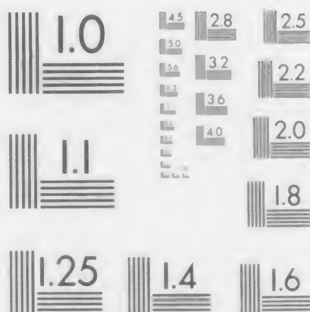
Association for Information and Image Management

1100 Wayne Avenue, Suite 1100
Silver Spring, Maryland 20910
301/587-8202

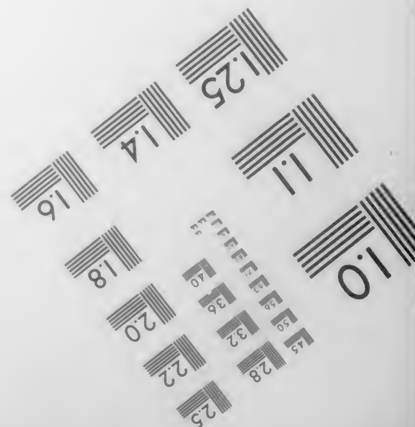

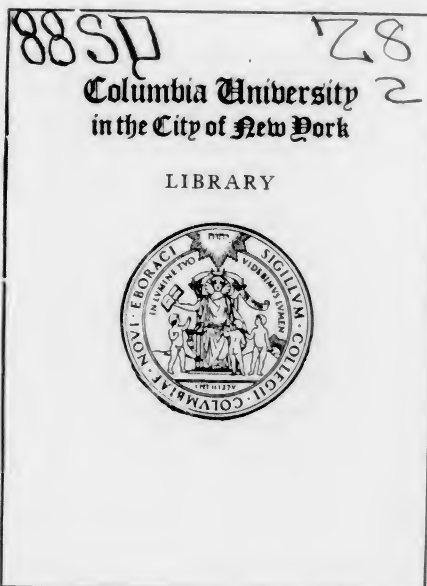

MANUFACTURED TO AIIM STANDARDS
BY APPLIED IMAGE, INC.

88SP
Z8
2
Columbia University
in the City of New York
LIBRARY

Nachricht

über das

Königliche Pädagogium zu Halle.

Herausgegeben

von

Dr. G. Kramer,

Director des Königlichen Pädagogiums und der Franckeschen Stiftungen.

Siebenundzwanzigste Fortsetzung.

Inhalt:

Halle,
Druck der Waisenhaus-Buchdruckerei.
1862.

De

fragmentis fabularum

quae ad primordia artis Sophocleae referuntur. *)

Theodorus Bergkius V. Ill., quae est eius acies critica atque subtilitas, in commentatione de vita Sophoclis praemissa editioni septem fabularum quae prodiit Lips. 1858. tragoedias atque fragmenta, prout aut ad primordia pertinerent poesis Sophocleae aut ad artem aliquanto provectiorem aut ad consummatam poetae virtutem, in diversos greges secedere iussit. Hunc si nihilominus assequi non omnino potuero: hebetiores meos mihi offecisse oculos quod licebit excusare, interim acquiescam. Attamen experimento opus est, num in rationes Viri Illustrissimi penetrare possimus: idque ab una quidem parte iam conabimur. Collocavit enim ille (l. l. p. XXXI[b]) in primo gradu artis Sophocleae praeter Tripto-

*) Quae hoc libello continentur, pertinent quodammodo ad commentationem quam scripsi inauguralem *de Sophocle suae artis aestimatore*, cuius commentationis in parte tertia p. 26 ss. illustravi Sophoclis sententiam eam quae traditur a Plutarcho de prof. in virt. c. 7: *Ὥςπερ γὰρ ὁ Σοφοκλῆς ἔλεγε, τὸν τοῦ Αἰσχύλου διαπεπλιχὼς* (ci. Bernhardyus, vulgo *διαπεπαιχώς*) *ὄγκον, εἶτα τὸ πικρὸν καὶ κατάτεχνον τῆς αὐτοῦ κατασκευῆς, τρίτον ἤδη τὸ τῆς* (*ποικίλης* add. Bergkius) *λέξεως μεταβάλλειν εἶδος, ὅπερ ἐστὶν ἠθικώτατον καὶ βέλτιστον· .οὕτως οἱ φιλοσοφοῦντες, ὅταν ἐκ τῶν πανηγυρικῶν καὶ κατατέχνων εἰς τὸν ἁπτόμενον ἤθους καὶ πάθους λόγον καταβῶσιν, ἄρχονται τὴν ἀληθῆ προκοπὴν καὶ ἄτυφον προκόπτειν.* Iam cum inquirendum esset, quales intellegerentur singuli quos poeta describit gradus, nonnullas partes in ipso illo libello quatenus fieri poterat pertractavi, alias posteriori studio et accuratiori reservavi. Primum autem quod Sophocles *τὸν Αἰσχύλου διαπεπλιχὼς ὄγκον* a se ipse dicitur: num tumoris quid simile in ipsis eis quae extant tragoediis aut tragoediarum fragmentis reperiatur, de ea quaestione l. l. p. 36 summam quandam iudicii paucis comprehendi, accuratius brevi tempore me expositurum esse pollicitus. Quod igitur publice in me recepi officium, ei quomodo potero iam satisfaciam.

lemum, ut quam fere constet primam ab adolescente poeta doctam esse fabulam, Captivas mulieres (*Αἰχμαλωτίδας*) Andromedam Inachum Colchides Pastores Troilum alias, atque omnino maximam partem fabularum quae a choro nomen traxerint.

Triptolemum igitur primum in discrimine ponam. Experiendum autem erit, quibus in partibus huius fabulae *ὄγκος* sit conspicuus. Qua in re etsi quam maxime cuperem pro rationibus Bergkii V. Ill. mandatum ab eo negotium exequi, ut omnis omnino fabulae indoles ac forma perquireretur: tamen in discerptis poetae reliquiis quid praeter vocabula singulari modo inventa ac iuncta iudicio subiciam vix habeo. Vocabulorum igitur in examen necessario quaestio compellitur. Iam singula quae collegit Nauckius fragmenta dispiciamus.

Primo loco ponitur quod est Nauckii fg. 536:

δράκοντε θαιρὸν ἀμφιπλὶξ εἰληφότε.

Haeserit quispiam his in duobus vocabulis *θαιρός* et *ἀμφιπλίξ*. Illud vero si commemorare omnino opus est, e communi vitae usu assumptum ab uno certo inventore repeti nequit; verum si auctorem quaerimus, certe non Aeschyleum vocabulum est — Aeschyli enim *ὄγκον* superasse Sophocles dicebatur —, sed Homericum; Homeri autem e copia vocabulorum ne provectum quidem aetate atque arte Sophoclem non multa suae in usum artis transtulisse, exempla quibus doceamus vix opus est afferre; quae si quis desiderat, permulta ex ipsis eis quae extant tragoediis congessit Schneidewinus (Prolegg. ad Sophoclis editionem III. p. XXXII all.). Alterum quod est *ἀμφιπλίξ* cum hoc uno loco traditum sit, certe non magis est Aeschyleum: immo Sophoclem saepius iis vocabulis usum esse quae ab eodem verbo quod est *πλίσσειν* derivantur, opportunus foret quo doceremur ipse locus Plutarchi quem in annotatione posui, modo omnino certum esset quod coniectura satis verisimili assecutus est Bernhardyus *διαπεπλιχώς*.

Deinde secundum quod pertinet ad Triptolemum fragmentum quod Nauckii est 537:

θὲς δ' ἐν φρενὸς δέλτοισιν τοὺς ἐμοὺς λόγους·

etsi simillimum est Promethei dicto in Aeschyli fabula v. 789:

(πλάνην) ἣν ἐγγράφου σὺ μνήμοσιν δέλτοις φρενῶν:

tamen de imitatione Aeschyli nihil inde confeceris, siquidem hanc figuram communem fere omnium poetarum ostendit Bernhardyus ad Dion. Perieg. p. 767. Cf. Pindari Ol. 11, 1 ss.:

Τὸν Ὀλυμπιονίκαν ἀνάγνωτέ μοι
— — πόθι φρενὸς
ἐμᾶς γέγραπται·

Tum offendi potest fg. 546 N. in singulari forma superlativi *πρεσβίστη θεῶν*. Verum haec ita non ad Aeschylum referri potest, cuius in Sept. c. Th. legitur v. 390 *πρέσβιστον ἄστρον* (pariter autem v. 65 *καὶ τῶνδε καιρὸν ὅςτις ὤκιστος λαβέ*), ut Aeschylus qui hanc fabulam docuit Ol. 78, 1 e contrario censendus esset Sophoclem secutus esse, cuius Triptolemus fabula probabili coniectura refertur ad Ol. 77 annum 2: modo omnino in hac re imitationi locus esset. At vero sicuti ante utrumque poetam tragicum eadem forma extabat in hymno Homerico XXXIII, 2:

Γαῖαν παμμήτειραν ἀείσομαι ἠυθέμεθλον πρεσβίστην:

ita a Sophocle postea quoque usurpata est, veluti in fg. 540 N. *Ἥλιε, φιλίπποις Θρῃξὶ πρέσβιστον σέλας;* qui versus e Tereo Sophoclis traditur, quam fabulam Schoellius, etsi nimius est in significationibus rerum publicarum indagandis, probabiliter tamen revocavit ad eam aetatem qua *Ἑρμοκοπιδῶν* qui dicuntur causa constituta erat (Schoell. Soph. p. 256 ss.).

Porro fg. 553 *ἕλκη* translate dictum de *maeroribus* vel *calamitatibus* ut legitur in Aeschyli Agamemnone v. 640 (618 Schndw.):

πόλει μὲν ἕλκος ἓν τὸ δήμιον τυχεῖν,

quae fabula ne ipsa quidem ante Sophoclis Triptolemum docta est: ita cum aliis in poematis haec figura saepissime usu venit (cf. quae congessit Schneidewinus ad locum Aeschyleum), tum ne Sophoclis quidem aliena est, cuius in Antigona legitur vs. 651 s.:

— — — Τί γάρ
Γένοιτ' ἂν ἕλκος μεῖζον ἢ φίλος κακός;

Porro Sophoclis propria sunt fg. 550 *ἀπυνδάκωτος* i. q. *ἀπυθμένος*, quod alibi non extat; *τραπεζόω* (ibid.) quod praeter illum e solo Iuliano traditur Or. 5, p. 176. — fg. 555 *ζευγηλάτης* (cf. Xen. An. 6, 1 [5, 9], 8) cuius nominis et ipsum feminum quod est *ζευγηλατρίς* e Sophocle (fg. 792 N.) traditur apud Poll. 7, 36. Neque vero quod legitur fg. 552 *ἀφράσμων* magis est peculiare Aeschyleae artis inventum. Quod etsi occurrit Ag. 1402 (*ἀφρασμόνως* autem adverbium extat Ag. 297. Pers. 415), tamen ex hymnis Homericis quod sciamus originem ducit, ubi legitur h. Cer. 256 *Νήιδες ἄνθρωποι καὶ ἀφράδμονες* sqq.

Denique permulta sane paucis in fragmentis, quae Triptolemi extant, occurrunt vocabula ad rem rusticam et agrariam pertinentia, veluti fg. 546 *ἄμαλλα* '*manipulus frugum*'; 547 *κνήμη μελίνης* quod adhuc iusto interprete caret (nisi mavis cum Nauckio emendare *κνῆκος*; Hesychius 2 p. 285: *κνῆκος· — εἶδός τι σπέρματος*); 548 *ὀρίνδην ἄρτον*, de quo cf. Athenae. III. 110e; 549 *βρῦτον δὲ τὸν χερσαῖον οὐ δυεῖν*, v. Archilochus et Aeschyli fragmentum (e Lycurgo 120 Nck.) apud Athenaeum X. 497bc. Verum ferebat ita tragoediae argumentum, de quo testantur Strabo I. p. 27. Plin. NH. XVIII, 12. Serv. ad Verg. Geo. I. 19. Neve vitio quis vertat Sophocli vocabula, quae ex propria rusticae rei necessitate concepta erant, prave collocata in opere poetico: tenendum est, has tragoediarum reliquias omnes fere servari apud grammaticos et lexicographos, quorum peculiaris cura investigandis rariorum vocabulorum auctoribus detinebatur. Itaque ut deprehendantur passim in his fragmentis vestigia Aeschyleae vocabulorum inventionis, quae equidem fere nulla deprehendi: vix tamen Aeschyli propria habebis, nedum referas ad Aeschyleam adolescentis Sophoclis imitationem ea, quorum et ipsius Sophoclis in tragoediis quae postea doctae sunt et aliis in poematis sat multa extant exempla similia.

Verum quoniam vix sufficiat, hanc unam fabulam, cuius de aetate ne constet quidem omnino, ostendisse tumore Aeschyli alienam certe non occupatam esse, reliquas in quibus primordia artis Sophocleae conspici dicit Bergkius, inspiciemus. Ac protinus significabo quid sentiam, quo facilius intellegatur, qua ratione singula argumenta ad rem efficiendam concinant.

Posuit igitur Vir Illustrissimus in primo gradu artis Sophocleae praeter Triptolemum, in quam fabulam modo inquisivimus, Captivas Andromedam Inachum Pastores Troilum. Quod autem videtur ductus esse V. Ill. maxima, quam ex illis fabulis glossarum quae vocantur atque omnino rariorum vocabulorum servatam deprehendit, copia: sane quam sunt illae fabulae reliquiarum atque etiam glossarum numero insignes! At vero non omnia aut Aeschylea aut conformata ad Aeschyli rationes invenies. Immo occurrunt primum plurima vocabula, quae inter eas quae extant Graecarum litterarum reliquias apud Sophoclem aut primum aut solum reperiuntur, quorum quidem pars haud exigua continetur in vocabulis rerum ad vitae usum pertinentium, quae quod in litterarum reliquiis ante Sophoclem iam non leguntur, haudquaquam debebis e Sophoclis fabrica verborum repetere. Dein sunt sane quae ante Sophoclem Aeschylus usurpavit, neque vero ea ab Aeschylo formata intelleges, sed e communi Graecorum thesauro qui in epica lyricave poesi continebatur deprompta. Restat igitur vocabulorum numerus, qui etsi non spernendus est, aliquanto tamen minor efficitur quam primo obtutu censueris, eorum quae aut ab Aeschylo mutuatus est Sophocles aut Aeschyleo more effinxit. Quamquam ne in omnibus quidem his vocabulis adhibendis Sophoclem cognoveris vestigia Aeschylei tumoris prementem, siquidem multa non Sophoclis Aeschylum imitantis propria sunt, sed in communem usum Graecorum abierunt.

Sic praemonstrata via iam singulos greges vocabulorum inducimus. Primum autem appellamus numerum eorum, quae cum e nullo Graecorum scriptore ante Sophoclem sint memoriae prodita, possint ab ipso fabricata videri. Verum segreganda sunt, ut in quibus nulla inventionis laus Sophoclis propria conspiciatur, nomina rerum quae aut ad communem vitae usum aut ad peculiarem artem disciplinamve pertinent. Huc refero quod legitur *λίγδος* **Capt.** fg. 32 (*ἀσπὶς μὲν ἡμὴ λίγδος ὣς πυκνομματεῖ)*, quod cum aperte sit vocabulum figlinae, nemo ad poetam inventorem revocabit: quamquam, cum occasio ferat, facile concedo, omnem hanc comparationem quae instituitur clupei lacerati cum cribro figulari — aut si quid aliud intellegitur opus fictile — habere aliquid tumidi; *ἡμίλιγδος* autem, quod feliciter abiecit Nauckius, omnino insulse ne dicam absurde comparatum erat. Alia eiusdem generis sunt **Capt.** fg. 51 *ἐνόπαι* i. q. *διόπαι*, fg. 54. *ἱερόλας* i. q. *ἱερεύς* (nisi forte cum Lobeckio Pathol. Proleg. p. 387 *ἱεροίτας* scribendum), **Androm.** fg. 122 *κούρειον* hostia (cf. Poll. 8, 107. Bekk. An. p. 273, 1. *κούριον* Isae. p. 58, 30), fortasse etiam *ἡμιουτόν* ibid., quod quid sit nemo adhuc indagavit (nam *αἱμόρρυτον*, quod Scaliger Ellendtio quidem probavit, etsi non omnino alienum est, parum tamen commendatur); 125 *μάσθλης* i. q. *ἱμάς*, quod translate dictum apud comicos legitur Ar. Equ. 269. Nub. 449; **Inach.** fg. 259 *κέρχνος* '*durities enascentium cornuum*' (alio sensu legitur apud Poll. 7, 59, proprie autem est vocabulum medicorum); **Colch.** 317 *ἐπιζώστρα*; **Past.** fg. 456. *ξανάω* i. q. *κάμνω*, quod et ipsum est vocabulum medicorum; fg. 464 *ἐξ ἀμφημέρου* (*τὸ ἀμφ. = ἀμφημερὸς πυρετός*); fg. 459 *ἑωθινός*, quod ante Sophoclem per ora hominum traditum esse facili negotio suspicari licet; fg. 460 *πηλαμύς* quo nomine vocatur genus piscium *thunnis* simile, quod saepe apud scriptores posterioris aetatis commemoratur; **Troil.** fg. 573 *σακκοδερμηστής* *). Nam

*) Phot. Lex. p. 497, 3 et Anecd. Bachm. vol. I. p. 361, 9: *σακοδερμήτης* (*σακοδερμίτης* Phot.) *οἱ μὲν τὸν ὄφιν, οἱ δὲ σκώληκα τὰ δέρματα διεσθίοντα· ἄμεινον δὲ τὸν ἐπὶ τῷ δέρματι χαλκὸν ἔχοντα, παρ' ὅσον τὰ σάκη ἐπίχαλκα.*

de vocabulis notissimis quae sunt *σιρός* fg. 255 Inach., *κημός* fg. 256 '*vas quo suffragia colliguntur*' (alio sensu de *nassa piscatorum* Past. fg. 461 N.) nemo cogitabit, ubi de Sophoclis fabrica verborum agitur. Neque vero alia eiusmodi vocabula a Sophocle auctore procreata sunt, verum tulit casus, ut ex ulteriore aevo litteris prodita non extent.

Iam transeo ad ea quae ad Sophoclem inventorem iure liceat referre, siquidem neque ex antiquioribus poetis traduntur neque ad necessitates medicorum aut artificum pertinent, et maximam partem peculiari inventionis nota impressa sunt. Quae autem aliqua specie veri ad similitudinem Aeschyli revocari patiantur, Bergkio condonabo. Sophoclea igitur repperi haec: **Capt.** 35 *βωμιαῖος*, quod plane est Sophocleum, cum Aeschylus a formandis terminatis in *ιαιος* omnino abstinuerit, cf. Todt de Aeschylo vocabulorum inventore, Halis 1855. p. 12ss. — fg. 44 *ἀλιτρία* (cf. Ar. Ach. 871. Reisig ad Soph. OC. 634 *ἀλίτριος*). — fg. 45. *ἀνηκές* i. q. *ἀνήκεστος*; Aeschylus autem ea, in quibus *α* privativum cum stirpe verbali compositum est, omnia terminavit in *τος* (Todt. p. 28). — fg. 50 *ἐμπλεύρου* (quod Hesychius explicat: *ἐνάλλου εἰς τὰς πλευράς*), quod ab Aeschyli consuetudine prorsus alienum est, qui cum omnino parcior esset in verbis inveniendis, tum verba composita, quorum praecedens membrum esset praepositio, paucissima procreavit, nullum autem admisit terminatum in *οω* (ceterum simile quodammodo, sed omnino aliter formatum Sophocles dein exhibuit *πλευροκοπέω* Ai. 232). — [fg. 52 *ἐπιμάσσεται* missum faciam, cum parum constet, utrum id quod legitur referendum sit ad verbum quod est *ἐπιμαίομαι* an ipsum fuerit verbum.] — Porro referenda ad Sophoclem **Androm.** fg. 125 *μάσθλητα δίγονον* '*amentum duplex*' quod secundum Sophoclem usurpavit Eur. El. 1179 *δίγονα σώματα*. — fg. 130 *οἰήτας ruricolas*. — **Inach.** fg. 251. *συληνᾶς* adhuc interprete caret. — fg. 252 *ἐπείςοδος* OC. 720. Plut. mor. p. 430 D. fg. 253 *ξενόστασις*, quod itidem legitur OC. 91. — fg. 257. *ἐπικτυπέω*, idem saepius apud Aristophanem. — fg. 264 *ἀντίπλαστον νόμον* (Hesychius: *ἰσόπλαστον, ὅμοιον*): quae formatio iterum Aeschyli plane aliena est, ut qui *ἀντί* praepositionem nusquam cum adiectivo verbali sed cum stirpe verbi ad determinativa procreanda, saepius autem ad obiectiva formanda cum substantivo coniunxerit (Todt. p. 30). — fg. 268 *κναμοβόλως δικαστήν*, quod etsi simile videatur eorum quae apud Aeschylum inveniuntur *χρυσόγονος γενεά* Pers. 80. *οἰστρόδονος βοῦς* Suppl. 16 cett., tamen paullo audacius conformatum est neque cum ullo Aeschyli adverbio contendi potest (Todt. p. 52); ceterum fortasse e Nau-

ckii coniectura scribendum est *κναμοβολῶ σε δικαστήν*, quod verbum et ipsum ad Sophoclem auctorem referendum foret). — fg. 271 *ἀλωπός* i. q. *πανοῦργος*, quod iterum occurrit Thyest. fg. 243, substantive videtur legi Ignat. ep. 9, p. 104 Mor. — fg. 273 *ἄναντα·* Hesychius: *ἀνωφερῆ*. — fg. 313 *ἀνθυπουργῆσαι* (Hdt. 3, 133. Eur. Hipp. 999. Plut. moral. p. 95 E.). — **Colch.** fg. 314 *ὑπομνύς*, cuius medium genus in usum forensem abiit. — fg. 316 *εὔλοφος* '*cristatus*', quod iterum legitur Ai. 1286, alio sensu ut sit i. q. '*fortis, patiens*' saepius, veluti *εὐλόφως φέρειν*, quod e coniectura Brunckii (qui ante Abreschium commendaverat) restituitur Eur. Ant. fg. 175 N. cf. Herm. ad Soph. Ant. 291. — fg. 319 *ὑπαίθων* metonymice positum, quod proprie dictum legitur Trach. 1210. — **Past.** fg. 456 *προγυμνάζω*, quod Arrianus demum (Epict. 1, 26, 13) atque Lucianus (Hermot. 78) et rhetor Hermogenes a Sophocle repetierunt. — fg. 460 *πάραυλος Ἑλλησποντίς*, de quo v. infra; est autem vocabulum Sophocli assuetum, cf. Ai. 882. OC. 785. — fg. 467 *τριολύμπιον ἅρμα* '*currus ter Olympiae victor*' (Pindarus exhibuit tantum *τριςολυμπιονίκας* 13, 1). — **Troil.** fg. 556 *παντομόρφῳ Θέτιδι* (cf. Hippocr. ep. p. 1289, 54. Lycophr. 1393), cuius simile ex Aeschyli fabrica nihil prodiit, ut qui possessiva *ὀρθοσυνθέτως*, non *πλαγιοσυνθέτως* composuerit (Todt. p. 42s.). — fg. 560 *καταρβύλοις χλαίναις*, quod genus ab Aeschylo inchoatum ostendit Todtius p. 32. — fg. 563. (*τόξ'*) *ἀπέσκη* '*tela nuda pharetra*'. — fg. 566 *ἀσόλοικος* cf. Plut. Cleom. 13. Eubul. apud Athenae. II. p. 63. — fg. 567 *ἐλαιόω*, Arist. h. a. 8, 27 (Poll. 7, 146).

Deinde occurrunt nonnulla Sophocli cum Aeschylo communia, neque vero ab alterutro procreata, sed altius repetenda. Eiusmodi repperi **Capt.** fg. 36 *νησιώτης*, cuius feminina forma extabat Aesch. Pers. 390 (deinde Soph. Trach. 658); primum autem vocabulum ipsum legitur Pind. Pyth. 9, 44. 10, 75*): unde in communem usum abiit. — **Androm.** 124. *προσφάτους ἐπιστολάς* translate dictum de *litteris recens allatis*, secundum Aesch. Cho. 804, cum proprio sensu iam ex Homero innotuerit; verum translate quoque ante Aeschylum legitur Pind. Pyth. 4, 299**): deinde vero saepissime (cf. Lobeck. ad Phryn.

---

*) Persarum fabula docta est Ol. 76, 4, Pindari autem carmen Pythium 9. (secundum Boeckhii rationes) Telesicrati Cyrenaeo victori Pyth. 28 = Ol. 35, 3 ante reditum Cyrenas scriptum et cantatum, Pythium vero c. 10. Hippocleae victori Pyth. 22 = Ol. 69, 3 cantatum.

**) Orestia Aeschyli refertur ad Ol. 80, 2, Pindari carmen Pythium 4. Arcesilao IV. Cyrenarum regi victori Pyth. 31 = Ol. 78, 3 Cyrenas missum haud diu, ut Boeckhio videtur, post victoriam ibique cantatum.

p. 375 n.). — **Inach.** fg. 253 πάνδοκος ξενόστασις, quod ante Aeschylum (Sept. 860, quae fabula docta est Ol. 78, 1; Choeph. 660) effinxit Pindarus Ol. 3, 30, quod carmen Theroni Agrigentinorum tyranno victori Ol. 76 Agrigenti in Theoxeniis cantatum est eodem fere tempore atque carmen Ol. 2, h. e. sub ipsa victoriae sollennia. — **Past.** fg. 467 μηλοτρόφος, quod multo ante Aeschylum (Pers. 764) effictum erat ab Archilocho fg. 85 Gaisf. (25 Bgk.), e posteriore tempore legitur etiam Nonn. par. 10, 7.

Dixerit vero quispiam, Sophocli ut poetae tragico Aeschyli exemplaria utique propius proposita fuisse quae exprimeret quam Pindari carmina, quamvis nonnulla ex illis assumpserit. Equidem non repugno: verum id non agitur. Immo quoniam omnem litterarum Graecarum orbem non licet complecti, ex iis quae supersunt, quemnam apud poetam scriptoremve unumquodque vocabulum inveniatur, efficere cogimur. Tamen ne quid omisisse videar, ex ipsis his quorum nunc causa agitur fragmentis alia subiungam vocabula quae ex epica lyricave poesi mutuatus est Sophocles. Quae qui perspexerit, facile ea quoque quae priore loco posui Pindari Archilochive imitationi, non Aeschyleae tribuet. Videtur autem huc pertinere primum **Androm.** fg. 123. ἵπποισιν ἢ κύμβαισιν ναυστολεῖς χθόνα; verbum enim quod est ναυστολεῖν transitivo quidem sensu primum legitur Pind. Nem. 6, 55, etsi de tempore carminis ita non constat (v. Boeckhii Index temporum), ut conicere liceat, ipsum Sophoclem invenisse primum vel potius in usum artis recepisse hoc. ναυστολεῖν. Saepius sane apud Sophoclem legitur atque in Philocteta potissimum fabula, cuius argumentum ipsum occasionem navigationis commemorandae ferebat Phil. 245. 279. 344. 546. Quod autem zeugmatis quodammodo licentia usus Sophocles ἵπποισιν ait ἢ κύμβαισιν ναυστολεῖς χθόνα, haec quidem figura ipsius propria est, translatum autem genus dicendi commune poetarum, siquidem de itinere pedestri idem vocabulum ab Euripide quoque saepius usurpatur, veluti Med. 682 σὺ δ' ὡς τί χρῄζων τήνδε ναυστολεῖς χθόνα; Hippol. 36 καὶ τήνδε σὺν δάμαρτι ναυστολεῖ χθόνα; Suppl. 473 ss. κυμάτων ἄτερ πόλιν σὴν ναυστολήσεις*). Verum haec hactenus. Sine dubio autem referenda sunt in

*) Occasione oblata commemoro, quod paullo latius patet, Euripidem omnino in adhibendo hoc vocabulo quod est ναυστολεῖν mirum quantum sibi placuisse. Posuit enim praeter eos quos commemoravi locos etiam Suppl. 474. ναυστολεῖν πόλιν '*gubernare tamquam navem*'; Or. 741. δάμαρτα ναυστολῶν '*coniugem navi vehens*'; fg. Melan. 29, 6 D. (495 Nck.) τὰ ναυστολούμενα passive; Iph. T. 599 ναυστολῶν τὰς συμφορὰς *secum (navi) apportans*. Medium insuper genus ναυστολεῖσθαι legitur Eur. Tro. 1048 ἔνθα ναυστολήσεται, cum accusativo loci Hec. 1260.

numero eorum quae ex epica poesi Sophocles mutuatus est **Androm.** fg. 129 ζευξίλεως, quo vocabulo Eustathius testatur p. 401, 11 παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον regem appellari; porro **Colch.** 313 τηλέσκοπος, cf. Hes. th. 566. 569, quod idem e posteris occurrit Christod. ecphr. 77. Philipp. ep. 11. — fg. 312 ἀπαΐσσω Φ 234. Soph. Tr. 190. Ai. 305. 448. — **Past.** fg. 450 θαμίζεται, active quidem quinquies apud Homerum legitur, ceterum cf. OC. 672. — **Inach.** fg. 272 ἀναίδεια Ai. 149. χ 424 et saepius apud scriptores; alia enim notissima, qualia sunt ἄφθιτος (Inach. 258), ἄφθογγος (Troil. 556. cl. h. Hom. Cer. 198) quorum quidem utrumque bis et apud Aeschylum legitur, vix opus est inducere. — Deinde vero e lyrica poesi depromptum est **Inach.** fg. 269 παλίνσκιος (χειμῶνι σὺν παλινσκίῳ) quod substantive positum legitur Archil. fg. 33 Bgk. ἐν παλινσκίῳ (παλίσκιος tamen iam ante Archilochum occurrit h. Hom. Merc. 6. h. 17, 6 et utraque forma saepius apud scriptores aevi citerioris). Contra λάταξ fg. 257 etsi traditur e carmine Alcaei apud Athenae. XI, 381 a, tamen Sophocles non a poeta lyrico assumpsit, sed ex usu cottabi ludi, cf. Athen. XV, 686 b. Neque magis vocabulum quod est γέννα fg. 258 aut a Pindaro repetemus (Pyth. 4, 100) aut ab Aeschylo (Prom. 764. 892), cum facile colligatur, vocabulum quod laetam iam pridem subolem procreaverit, veluti ipso in Homero legitur *E* 253 οὐ γάρ μοι γενναῖον, et ipsum antiquissimum fuisse.

Verum iam pervenimus ad ea vocabula quae aperte Aeschylea videntur. Sintne in Sophoclis fabulas ex Aeschylo assumpta, protinus inquiram, ubi totum gregem induxero. Reperiuntur autem haec:

Capt. fg. 47 ἀρτάνη sicuti Aesch. Ag. 875. 1086.
Androm. 122 θυηπολεῖν sicuti Aesch. Ag. 262.
Inach. 263 ἀμεμφία sicuti Aesch. Sept. 892.

μῶν ναυστολήσῃ γῆς ὅρους Ἑλληνίδος. Deinde activum intransitive dictum occurrit Tro. 77. Hel. 1125. Cycl. 106, translate autem *de fluctibus miseriarum superatis*, fg. Aeol. 19 D. (Phrix. 818 N.). καὶ μὴ μακρὰν δὴ διὰ πόνων ἐναυστόλουν: nisi forte illud διὰ πόνων rectius intellegitur adverbialiter dictum esse, quod equidem fere probaverim. Quid quod etiam quae ab eadem stirpe derivantur nomina substantiva ναυστόλημα ναυστολία nusquam nisi apud ipsum Euripidem occurrunt Suppl. 209. Andr. 795. — Ut comprehendamus, quanto latius iam patet hic usus verbi quem apud Euripidem conspicimus, quam Aeschyli penuria abs quo unum prolatum traditur ipsum quod est ναύστολος: v. θεωρίς Sept. 858. Facile igitur colligimus, frequentius in dies ut nauticae res Atheniensium animos allicerent ac moverent, ita vocabula nautarum in vulgarem sermonem irrepsisse atque etiam a poetis in figurato genere dicendi esse adhibita.

Colch. 312 (313) *πέμφιξ* sicuti Aesch. fg. 177. 189. 201 Nck.
ibid. *σελαςφόρος* sicuti Aesch. Eum. 976 Well. (1022 Dindf.).
316 *χαλκήλατος* sicuti Aesch. Sept. 368. 521. Cho. 288. fg. 239.
Past. 459 *παράλιος* sicuti Aesch. Prom. 573.
460 *πάροικος* sicuti Aesch. Pers. 869.
Troil. 557 *ἀνδρόπαις* sicuti Aesch. Sept. 513.
559 *ναρός* sicuti Aesch. fg. 426 Well. = 338 Nck.
570 *ἰήιος* sicuti Aesch. Ag. 146.

— Subiungo genetivi formam irregularem *βοῦ* Inach. fg. 260, quam apud Aeschylum quoque repertum esse testatur Anecd. Bekk. p. 1196.

Verum ex hoc numero primum removenda sunt pro ipsius Bergkii rationibus quae posui *ἀρτάνη*, *θυηπολεῖν*, *σελαςφόρος*, *ἰήιος*. Neque enim quae in primordiis artis Sophocleae edita dicuntur esse, ex Orestia Aeschyli repeti potuerunt, quae decennio postquam Sophocles fabulas docere coeperat in scenam commissa est *). Hoc vero quod est *ἰήιος* insuper alio sensu apud Sophoclem, alio apud Aeschylum dicitur. Hic enim cognomen dedit Apollini: *ἰήιον δὲ καλέω Παιᾶνα*, Sophocles contra significavit cantilenam lugubrem, sive substantive dictum erat nomen, sive attributi loco positum veluti OR. 174. Id licet parum differat, quod utraque notio ex eadem stirpe voculae *ἰή* procreata est: certe et cognomen illud Apollinis in posterioribus quoque Sophoclis tragoediis extat OR. 154. 1096 et attributum nominibus substantivis qualia sunt *γόος βοά μέλος* legitur etiam Eur. El. 1211. Phoen. 1043: ut nullo modo possis id vocabulum adolescentis Sophoclis eiusque imitatione Aeschylea detenti proprium existimare. Atque eadem causa est aliorum quae supra posui vocabulorum: *ἀρτάνη* legitur etiam OR. 1266. Ant. 54.; *πέμφιξ* fg. Soph. 493. 494 N., *θυηπολεῖν* fg. Polyx. 477 N.; Eur. Tro. 330. Heracl. 402. Plat. rep. II. p. 364 E. all.; *χαλκήλατος* Soph. Laris. fg. 347 N. (Acris. 68 D.) Eur. Hel. 1279. Bacch. 798. Cycl. 398 cett.; *πάροικος* Ant. 1139; *παράλιος* Ai. 1076**). Haec igitur restant

*) Quod vero *ἀρτάνη* vocabulum legitur etiam Suppl. 151, non multum refert, cum de tempore illius fabulae parum constet. Quamquam tutissimum omnino videtur, hoc vocabulum non uno certo inventore, sed e communi vitae usu repetere.

**) *Παράλιος* illud etsi dixerit quispiam ab hac quaestione omnino secludendum esse, quod regionis illius Atticae nomen fuerit antiquum *ἡ Πάραλος* (Hdt. 1, 59. Thuc .2, 26): tamen aliquid interest inter formationem hanc primariam et secundariam illam; neque obstitit quidquam quin, relicto nomine antiquiore, quod scriptores commemorant quasi antiquitus traditum ipsorumque

perpauca in tragoedias adolescentis quem informat Bergkius Sophoclis ex Aeschyli thesauro peculiariter assumpta: *ἀμεμφία*, *ἀνδρόπαις*, *ναρός*.

At vero imitatio non tam angustis finibus circumscribitur, ut non conspiciatur nisi in eis vocabulis quae integra imitator a principe suo assumpserit: immo latius extenditur atque in similitudine efficienda exemplaris proprium fere campum sibi deligit. Videamus igitur, quae ad analogiam quandam Aeschyli Sophocles effinxit. Iam vero ostendit Todtius l. l. p. 7, Aeschylo neutra verbalia in *μα* desinentia mirum quantum assueta fuisse. Talia igitur Sophocles procudit Capt. fg. 31 *ἀπόμαγμα*, Inach. 267 *ἐπίκρουμα*, Colch. 316 *σφήκωμα* (cf. Ar. Pax. 1216), Troil. 571 *μασχάλισμα*. Verum eadem terminatio communis est omnium tragicorum: atque ex ipso Sophocle alia exempla sat multa suppetunt. — Aeschyleum morem loquendi redolet deinde **Capt.** fg. 56 *στερνόμαντις* i. q. *ἐγγαστρίμυθος* (Poll. 2, 162). Simile autem est, ne dicam de compositis copulativis *ἰατρόμαντις*, *ὀνειρόμαντις*, *μουσόμαντις* (Todt. p. 16) potissimum vocabulo Aeschyleo quod est *θυμόμαντις* Pers. 223 (Todt. p. 33). Ipsum vero *στερνόμαντις* post Sophoclis aetatem reperitur demum Theodoret. gr. aff. 5, 10. Phot. epist. 150. — Ex adiectivis Aeschyleo more compositum est **Capt.** fg. 48 *ἄσεπτον* quod idem occurrit OR. 890, saepius apud Euripidem (*ἀσεπτέω* autem legitur Ant. 1350); porro fg. 41. *ἀμφίλινα κρούπαλα**); **Androm.** 128 *ἀμφιπρυμνος* (cf. quae de vi ac notione *ἀμφὶ* praepositionis in nominum compositione conspicua significavit Todt. p. 30); fg. 126 (*αὐτοχειλέσι* s. ex emendatione Hemsterhusii *αὐτολίθοισι ληκύθοις* (Todt. p. 22 s.); denique **Colch.** 311 *χαλκοσκελής*, de quo v. infra. — Porro **Inach.** fg. 270 *ἀελλόθριξ* (quod ab Ellendtio illustratur loco OC. 1263 *κόμη δι' αὔρας ἀκτένιστον ᾄσσουσα*) legem sequitur et ipsi Aeschylo ratam, ut adiectiva, quae a substantivis monosyllabis tertiae declinationis descendant, terminationem incorruptam servent (Todt. p. 20 secundum Lobeckium paral. p. 237). — Tum more Aeschyleo formatum est **Past.** fg. 459 *θαλλὸν νεοσπάδα* cf. *νεοσπαδής* Aesch. Eum. 42 *ὀδυνοσπάς* Aesch. fg. 313 D. (393 Nck.). Verum eiusdem generis et postea fictum est a Sophocle

temporibus plane acceptum, novaret quis *παράλιος*. Novator autem ille sive Aeschylus fuit sive alius quis, certe in Sophoclis fragmento non potest ad peculiarem Aeschyli imitationem referri. Itaque iam ad summam quaestionis revertor.

*) Hoc ipsum *κρούπαλον* videtur inter glossas referendum esse. Hesych. 2, p. 355: *Κρούπανα· ξύλινα ὑποδήματα.* Cf. Poll. 7, 87. 10, 153.

ὁλοσπάς fg. 919 D. (967 N.) et ipsum illud *νεοσπάς* iterum legitur Ant. 1201 *ἐν νεοσπάσιν θαλλοῖς*: quare ex eodem vocabulo in fragmento Inachi conspicuo vereor ut quidquam de imitatione Aeschylea Sophoclis adolescentis propria confici possit. — Deinde fg. **Capt.** 43 *αἰχμόδετος* compositum est obiectivum s. dependentiae, cuius membrum regens a verbo deflectitur quod dativum habet cum sensu passivo, cuiusmodi Aeschylus multa effinxit (Todt. p. 41), veluti *γομφόδετον δόρυ* Suppl. 912 c. Quamquam occasione oblata commemoro, Aeschylum magis sibi placuisse in compositis cum substantivo quod est *δόρυ*. Eius generis leguntur *δορίμαργος* Sept. 688, *δορισσόος* ib. 117. Suppl. 954, *δορίπαλτος* Ag. 113, *δουρικμής* Cho. 360, *δορίγαμβρος* Ag. 664, *δοριτίνακτος* Sept. 140, *δουρίπληκτος* ib. 261, *δοριλύμαντος* fg. 133, *δορυπαγής* Suppl. 713, *δορύκρανος* Pers. 174. Contra Sophocles praeter notissima duo *δουριάλωτος* Ai. 210, *δορίληπτος* ib. 146. 878 nil habet nisi *δορύξενος* El. 46. OC. 368 atque *δορυσσοῦς* OC. 1315. Hae sane minutiae cuipiam videbuntur: verum ut ex ungue leonem (quod dicunt), ita e thesauro vocabulorum qui quasi armis hastisque horret fortem ac bellicosum animum principis poetae licebit agnoscere. — Restat verbum unum **Capt.** fg. 32 *πυκνομματέω*. Verum id haud prorsus applicatum est ad exemplar Aeschyli, qui talia verba non a stirpe nominis substantivi, sed ab ipsa radice formavit, veluti *ἐλευθεροστομέω ἐξελευθεροστομέω λαβροστομέω πολυστομέω* (*παλινστομέω*) *θρασυστομέω* (Todt. p. 52), quod expressit Sophocles Philoct. 380, quae tragoedia ad ultimos vitae annos refertur. Alteri dein verbo quod est *ἰκτορεύω* Capt. fg. 55 Aeschylus nomen suppeditavit unde derivaretur *ἵκτωρ* Suppl. 660, quod quidem Euripides quoque posuit Phoen. 1581.

Denique corollarii instar pauca appono vocabula ex usu barbarorum recepta, quod quis ad morem Aeschyli factum esse dixerit, de quo exposuit Bernhardyus Litt. Graec. tom. II.[2.] p. 247. Sunt autem haec: **Androm.** fg. 132 *σάλητον* s. *σάρητον* i. q. *σάραπις* h. e. secundum Hesychium *Περσικὸς χιτὼν μεσόλευκος*. — **Past.** fg. 471 *βαρίβας*, qui vehitur navi quae *βᾶρις* vocatur Aesch. Pers. 545. 1031. Suppl. 816 (cf. Todt. p. 3). — ib. fg. 472 *ἰὼ βαλήν*, cf. Aesch. Pers. 650 *βαλήν*: quam vocem quod Sextus Empiricus adv. Gr. p. 286 explicat: *βασιλεῦ φρυγιστί*, redit fere ad sententiam eorum qui Phoenicum illud comparant בַּעַל quod est *dominus**). — **Troil.** fg. 558 *σκάλμη*, quod Pollux X, 165 perhibet esse nomen gladii apud barbaros; fortasse tamen originem ducit a verbo quod

*) De scriptura *βαλήν* simplici lambda cf. Lobeck. paral. p. 191, 3.

est *σκάλλειν*. — Verum enimvero imitationem Aeschyleam haec omnia non produnt. Eadem enim quae Aeschylo contigit cognitio barbarorum Sophocli quoque manebat, atque ut ad unum exemplum revertar, *βᾶρις* legitur etiam Eur. IA. 297.

Iam quae adhuc exposita sunt, in tabulae speciem disposita subicio, ut faciliore obtutu qui legant possint secernere. Notavi autem signo + e vocabulis poetarum antiquiorum ea quae sunt communia cum Aeschylo, ex Aeschyleis ea quae ad Orestiam pertinent apposito O. distinxi, denique quae post fragmenta Sophoclis e tempore citeriore traduntur omnia asterisco notavi. Sunt autem in quattuor greges distributa vocabula haec:

Sophoclis propria.	*Epicorum* et *Lyricorum* vocabula.	Vocabula *Aeschylea*.	*Aeschyli* ad similitudinem quandam conformata.
	in *Captivis*:		
βωμιαῖος	*νησιώτης* +*	*ἀρτάνη** O.	*ἀπόμαγμα*
*ἀλιτρία**			*στερνόμαντις**
ἀνηκής			*ἄσεπτος**
ἐμπλευρόω			*ἀμφίλινος*
			αἰχμόδετος
			(*πυκνομματέω*)
			(*ἰκτορεύω*)
	in *Andromeda*:		
*δίγονος**	*πρόσφατος* +*	*θυηπολεῖν** O.	*ἀμφίπρυμνος*
οἰήτης	*ναυστολεῖν**		*αὐτόλιθος*
	ζευξίλεως		*σάρητον* barb.
	in *Inacho*:		
*ξενόστασις**	*πάνδοκος* +*	*ἀμεμφία*	*ἐπίκρουμα*
*ἐπείσοδος**	*ἀναίδεια**		*ἀελλόθριξ*
ἀντίπλαστος	*ἄφθιτος* +*		
*ἐπικτυπέω**	*παλίνσκιος**		
κναμοβόλως			
ἄναντα			

Sophoclis propria.	*Epicorum* et *Lyricorum* vocabula.	Vocabula *Aeschylea*.	*Aeschyli* ad similitudinem quandam conformata.
	in *Colchidibus*:		
ἀνθυπουργέω*	τηλέσκοπος*	πέμφιξ*	σφήκωμα*
ὑπόμνυμι*	ἀπαΐσσω*	σελασφόρος O.	χαλκοσκελής
εὔλοφος*		χαλκήλατος*	
ὑπαίθω*			
	in *Pastoribus*:		
προγυμνάζω*	μηλοτρόφος +*	παράλιος*	νεοσπάς*
πάραυλος*	θαμίζομαι*	πάροικος*	βαρίβας barb.
τριολύμπιος			βαλήν barb.
	in *Troilo*:		
παντόμορφος*	ἄφθογγος +*	ἀνδρόπαις	μασχάλισμα
κατάρβυλος		ναρός	σκάλμη barb. (?).
cf. tamen Aesch.		ἴηιος*	
ἀπέσκης			
ἀσόλοικος*			
ἐλαιόω*			

Facile intellegitur, ex tam discerptis fabularum reliquiis de dicendi genere conici magis quam cognosci posse. Quae autem aliquanto certius circumscribi patiantur, iudicio peritorum subiciam haec. Atque unum quidem primo fere obtutu cognoscitur, eorum quae ab ipso Sophocle composita sunt pleraque in parte priore praepositionem habere: unde leviore sane pondere sunt, quam quae Aeschylus grande sonantia e duobus nominibus compegit. Item numerale nonnusquam in parte priore contineri hic praemoneo, infra pluribus exemplis allatis accuratius illustrabo. Verum et haec commissura multo lenior est quam quales Aeschylus ausus est fingere; eaque Sophocli etsi haudquaquam peculiaris est, usitatior tamen quam poetae antiquiori videtur fuisse. Denique ut ad summam quaestionis revertar, imitationem Aeschyleam, si quid intellego, aliqua certe ex parte eae potissimum produnt quae a choro nomen acceperunt Captivae Colchides Pastores fabulae*). Itaque ab una quidem parte mihi cum Bergkio V. Ill. iam convenit.

*) *Pastorum* prae ceteris reliquias glossarum numero insignes esse, et ipse perspexit Bernhardyus Litt. Graec. II.[2] p. 310, etsi discernendis fragmentorum gregibus parum profici videtur iudicare, ib. p. 306. In Pastoribus certe plures etiam quam supra attuli glossae reperiuntur,

Is enim hanc ipsam legem latius patere voluit, ut quae fabulae a choro nomen traxerint maximam quidem partem in primordiis artis Sophocleae reponi debeant. Neque vero destituta est ea coniectura speciosis quibus commendetur rationibus; immo probabitur intuenti quanto maiores sint Aeschyli in tragoediis chori partes quam in posterioribus fabulis Sophocleis. Attamen ipsa ea res, qua commendari videtur illa sententia, nescio quo modo offecit quominus lubens in istas partes concederem. Quid enim? — sic mecum reputabam — nonne ad speciosam quandam similitudinem potius quam ad accuratum fabularum examen res exigetur? non ducti hoc, quem facile est praesagire, cardine ac fine quaestionis ea quae repugnare videantur facile neglegemus? non sagacius quam verius in eis fabulis, quae specie quadam ad incunabula tragoediae Sophocleae pertinere videantur, vestigia tumoris Aeschylei indagabimus? Ita vero haesitanti nihilominus, ipsis fabularum reliquiis diligenter inspectis, mihi persuasum est de Bergkii sententia. Nimirum non ita res comparata est, ut quoquo vertaris in Aeschyleas vocabulorum compages irruas: immo reperiuntur et his in fabulis, quae Sophocles aut repetierit altius aut ipse novaverit; sed aliquanto pauciora sunt quam quae ad Aesshyli consuetudinem dicendi revocari patiantur. Verum fragmenta iam ipsa iubemur inspicere.

Praemoneo igitur, ne hic quidem agi de iis vocabulis quae ex usu communi videantur esse repetita. In eis numero praeter illa, de quibus dubitari omnino nequit, et haec: Mys. fg. 376 *σισυρνώδης*, Nausic. s. ***Πλυντρ.*** fg. 403 *ἐπενδύτης* ***indusium***, fg. 405 *λαμπήνη* (*εἶδος ἁμάξης·* Hesychius), Scyr. fg. 507, 4 *ῥιπίς· ἐπὶ ῥιπῖσιν*, quod Meinekium secutus Nauckius emendavit; denique Pandor. s. ***Σφυροκ.*** 441 quod legitur *ἐνουρήθρα* h. e. ***matula*** facile nobis persuadebimus ex eodem usu vitae communi esse assumptum.

Deinde ex epicis lyricisve poetis nonnulla Sophocles videtur repetivisse, sed plurima mutato sensu, veluti Aeth. fg. 29* *ἀπιστεῖ*, quod primum legitur Odyss. *ν* 339, quamquam alio sensu, ut sit ***fidem non habere***; alterius autem significationis ut sit i. q. *ἀπειθεῖν* ***non morigerari*** cum illustre exemplum est Hdt. 6, 108 (cf. Valcken. ad h. l.), tum multa inveniuntur apud scriptores Atticos (cf. Stallbaum ad Plat. Apol. p. 29 C.); usitatissimum vero

cf. Nauckii fragmenta 467—476: verum ea aut male omnino turbata sunt ut interdum dispici nequeant veluti fg. 467, aut ad ea certe quae supra induxi genera non pertinent. Sufficiat igitur commemorasse fg. 473 *Γραῖκες*, fg. 474 *Ἴαννα* (idem fg. 53 Capt.), fg. 476 *ψό*.

est ipsi Sophocli, apud quem hoc quidem sensu legitur Ant. 219. 381. 656. Trach. 1173. 1214. 1219. 1230, illo autem Phil. 1334. Ai. 920. — Pariter Sophocles significationem mutavit verbi *θυμαίνειν, quod Hesiodus dixit '*irasci*' scut. Herc. 262 [eodem autem sensu Ar. Nub. 609. 1478], Sophocles vero in Convivis (Συνδείπνοις) fg. 142 *θυμαίνειν καλόν* '*fortem esse decet*'! — Neque vero alia causa est verbi +*ἀναῤῥοιβδέω, quod et locis tribus (si Paulum Silentiarium missum facimus) et triplici sensu extat. Primum enim clarissimo loco de Charybdi μ 104 est '*resorbere*', deinde Aesch. Salam. fg. 213 Nck. *ἀντὶ τοῦ διαπνεῖν* secundum Hesychium; denique Naus. s. *Πλυντρ.* fg. 404 *ἀντὶ τοῦ ἀναῤῥίπτειν*, quod idem explicat 1, 399. — Porro +*ἐνόδιος s. *εἰνόδιος*, quod primum legitur *Π* 260 *σφήκεσσιν ἐοικότες εἰνοδίοις* nec multo aliter Aesch. Prom. 487 *ἐνοδίους τε συμβόλους* '*omina in itinere obvia*', Sophocles revocavit ad Hecaten. Legitur enim Rhizot. 490, 2 *τῆς εἰνοδίας Ἑκάτης* pariter atque Ant. 1199 *ἐνοδίαν θεόν* (cf. Herm. ad h. l.): unde percrebruit cognomen illud Eur. Hel. 576 atque Ion. 1048 *εἰνοδία θύγατερ Δάματρος* (quae Hermanno et ipsa intellegitur Hecate), Plat. legg. IX, 914 B., de Herma autem Theocr. 25, 4. — Denique Mys. 373 *ἄμοχθος, quod Pindarus habet Nem. 10, 30 *ἀμόχθῳ καρδίᾳ*, in carmine quod Dissenius sat amplis sane finibus circumscriptum intra Ol. 78, 1 et Ol. 80, 3 collocat (cf. tamen ex Aesch. Prom. 208 *ἀμοχθεί*); deinde legitur *ἄμοχθος* Trach. 146. Eur. Archel. fg. 242, 2 N. (IX. Dindf.); nam *ἀμόχθητος* quod est in libris metro repugnat, etsi Beckius re non perspecta tuetur. — Duo tantum ex epica poesi vocabula integro sensu Sophocles repetiit: Phaeac. fg. 609 +*ἄρτυμα (*καὶ βορᾶς ἀρτύματα*) quod primum legitur Batrachom. 41, deinde Aesch. fg. 317 (secundum Wellaueri lexicon), occurrit autem apud ipsum Sophoclem etiam in Phinei fg. 637 et Cedal. fg. 304. — Alterum legitur in Rhizotomis fg. 491 *αἰστόω· *κόρον* (al. *κηρόν*) *αἰστώσας πυρί*; fluxit autem vocabulum ex Homero κ 259 υ 79, unde Herodotus quoque repetiit 3, 69. 127; dein subscripto iota legitur et apud ipsum Sophoclem et Plat. Protag. p. 321 A. et alibi. — A lyricis poetis Sophocles mutuatus est etiam Scyr. fg. 508, 4 *ἐμπολή *merx*, quod hoc sensu primum extat Pind. Pyth. 2, 126 in carmine scripto probabiliter Ol. 75, 4 [deinde Ar. Ach. 929], ceterum mutato sensu aut *lucri* aut *mercaturae* saepissime apud scriptores potissimum usu venit. — Porro Hydroph. fg. 607 *πολύκοινον Ἀμφιτρίταν*, cuius exemplar extat in eodem illo carmine Pind. Pyth. 2, 77 *πολύκοινον ἀγγελίαν*, simile autem reperitur apud ipsum Sophoclem Ai. 1193 *πολύκοινον Ἅιδαν*: unde saepius apud scriptores.

Tria insuper vocabula quae ex his fabulis Sophocleis traduntur et ipsa in lyricis extant poematis: verum cave fallaci inducaris indicio ut ea inde defluxisse sic protinus existimes. Nempe evanescit species, ubi ad temporum rationes res exigitur. Sunt autem vocabula haec: Ach. am. fg. 156 +*ἐπιστατέω *insistere* *τίς γάρ με μόχθος οὐκ ἐπεστάτει*. Idem vero quamquam alio sensu praeditum, ut sit *praeesse*, extat Pind. Nem. 7, 71 *οὐ ψεῦδις ὁ μάρτυς ἔργμασιν ἐπιστατεῖ*; Aesch. Ag. 1248 *οὔτι Παιὼν τῷδ' ἐπιστατεῖ λόγῳ* (deinde apud Euripidem et poetam comicum, saepissime vero apud scriptores). Est autem Pindari carmen 'Sogeni Aeginetae victori Nem. 54. Ol. 79, 4 Aeginae cantatum', Aeschyli Orestia docta Ol. 80, 2. Itaque cum neuter poeta Sophocli adolescenti viam praeire potuerit, videtur ipse Sophocles si quid inventione opus erat invenisse, certe in scenam induxisse hoc *ἐπιστατεῖν*, quod idem apud eundem legitur OT. 1028 sensu vulgari: *ἐνταῦθ' ἐρείοις ποιμνίοις ἐπεστάτουν*, et fg. inc. 940 N. (878 D.), ubi Pollux explicat *βραβεύειν*. — Duo autem quae restant vocabula quae assumpsit Sophocles procreata erant ante Pindarum, certe aequali fere tempore, ab Aeschylo. Repetiit autem Sophocles a principe natu maiore alterum quidem eodem de quo iam vidimus more, ut forma servata significationem aliquantum mutaret. Hoc dico Syr. fg. 508, 5 +*πολύφθορος sensu passivo *cladi expositus**): quod vocabulum ex aliis fabulis Sophocleis occurrit sensu parum diverso El. 10. Trach. 477 *cladis plenus*, praeterea Eur. Phoen. 1035. Ante Sophoclem autem extabat idem activo tantum sensu *πολυφθόρος*: Pind. Isthm. 4 (5), 63 *ἐν πολυφθόρῳ ὄμβρῳ* [insuper apud eundem Nem. 8, 53 *ἐν πολυφθόροις ἁμέραις*, quamquam Bergkius ed. II. correxit *παμφθόροισιν ἐν ἁμ.*], atque apud Aeschylum Prom. 533 *τὰς πολυφθόρους τύχας*, 820 *τῆς πολυφθόρου πλάνης* (praeterea Sept. 926: *ξένων στίχας πολυφθόρους*). Iam vero ad annum Ol. 75, 3 probabiliter refertur carmen Isthmium IV., Aeschyli vero Prometheus certe non ante Ol. 75, 2: ut perquam confinia sint utriusque poematis tempora. Uter igitur illud vocabulum procreaverit, in dubio relinquam; Sophocles certe non nisi propriae artis nota impressum refinxit. — Alterum vero vocabulum aperte est Aeschyleum atque integro sensu in Sophoclis artem receptum. Legitur enim +*ποταίνιος Ach.

*) fg. 508, 5 ss. — — *ἐμπολὰς μακράς*.
Ἀεὶ παραῤῥίπτοντες οἱ πολύφθοροι
Ἢ 'σωσαν ἢ 'κέρδαναν ἢ διώλεσαν.
Nuperrime Meinekius *ἀκέρδαναν* emendavit. Cf. Nauck. in Annalibus Jahnianis 1862, p. 186.

am. fg. 154, 5 *τὰ πρῶτ' ἔχουσιν ἡδονὰς ποταινίους gaudia insperata*; similia autem Aeschylus posuerat Prom. 102 *ποταίνιον πῆμα*, Sept. 240 *ποταίνιος πάταγος*, Pindarus vero Ol. 11 (10), 73 *ποταίνιον στέφανον coronam recentem.* Itaque poeta lyricus et post Aeschylum usurpasse censendus est, siquidem Olympium XI. Agesidamo Locro Epizephyrio victori probabiliter Ol. 74 longo, ut ait Boeckhius, post victoriam intervallo in urbem patriam missum est, et usurpavit sensu aliquantum diverso. Nam quod in Orestia, quae trilogia multo post docta est, legitur *ποταίνιον αἷμα* Cho. 1055, et Eum. 282 (*μίασμα*) *ποταίνιον*, nil refert. Ab Aeschylo igitur Sophocles et hoc repetiit *ποταίνιον* (quod e tempore posteriore traditur Hippocr. p. 389, 44. p. 582, 5 all.) et alia ad quae iam via patet munita.

Mutuatur enim Sophocles a poeta antiquiore quae extant in reliquiis fabularum choricarum haec. Nomina derivata sunt: Aesch. fg. 26 *δέσμωμα* ex Aesch. Pers. 745 (cf. quae supra diximus de nominibus in *μα* terminatis in tragico sermone usitatissimis); Synd. fg. 142 **ἑδώλιον sedes* ex Aeschyli Sept. 455 (cf. Cho. 71) quod quidem occurrit etiam El. 1343 et significatione speciali de *transtris* Ai. 1276 (cf. Hdt. 1, 24). — Nomina composita repperi: unum possessivum Synd. fg. 141 **κάκοσμος* cf. Aesch. fg. 174 N. (deinde Ar. Pax 38); determinativa tria, e quibus duo praepositionem in membro praecedente habent, Vatum (*Μάντεων*) fg. 365 **συμμιγής*, quod deinde saepissime legitur et apud ipsum Sophoclem (Trach. 767. OR. 1281) et apud comicos poetas et scriptores; ex ulteriore autem tempore extat apud Aeschylum Sept. 741, quamquam vereor ne ante hunc ipsum in usu fuerit. — Myss. fg. 374 **προςήγορος* passive dictum, ut OR. 1338. 1437. Phil. 1353; Aeschylus quidem ante effinxerat sensu activo Prom. 832, quale et ipse Sophocles recepit Ant. 1185. — Unum praefixum habet *ᾰ* privativum **ἀχρήματος* Scyr. fg. 513, cf. Aesch. Pers. 165. Cho. 272 (Hdt. 1, 89), quod postea saepissime dictum est. Alterum autem quod cuipiam videatur in hoc numero reponendum esse, Aeschyli auctoritate muniri iam nequit Aeth. fg. 27 *ἄναρκτος*: siquidem apud Aeschylum, qui hoc vocabulum finxisse tradebatur Eum. 520, maiore iure repositum est *ἀνάρχετος*. — Denique pauca commoneo de vocabulo quod est *χαμευνή* Dolop. fg. 178, quod neque ab Aeschylo repetitum est, siquidem Agamemno fabula ubi legitur v. 1521 (1506 Herm.) non potest adolescenti Sophocli proposita fuisse, neque ex ipsius fabrica Sophoclis videtur prodiisse. Attributivum certe nomen quod est *χαμαιεύνης χαμαιευνάς* multo ante Sophoclem effictum erat in carminibus Homericis *Π* 235

κ 243 *ξ* 15: unde facile est colligere, et ipsum vocabulum quod est *χαμευνή* iam ante tempora principum tragicorum in usu fuisse. — Neque vero Synd. fg. 140 **ἀντίπαις* Sophocli ab Aeschylo potuit suppeditari, cuius in fabula Orestiae tertia legitur v. 38. Insuper apud Aeschylum vocatur *infantis instar* (cf. Eur. Andr. 326), apud Sophoclem intellegitur *adultus* itemque apud scriptores posterioris aetatis. — Nomina obiective composita Sophocles ab Aeschylo mutuatus est haec: Phthiot. fg. 629 **πατροκτόνος* cf. Aesch. Sept. 752 [Cho. 974. 1015. 1028], quod idem Sophocles iterum exhibuit OR. 1288. OC. 607. 948 et alii post illum, quamquam interdum mutato sensu, sicuti de notione peculiari quae est vocabuli in ipso Phthiotidum fragmento exposuit Ellendtius Lex. Soph. s. v. — Vatum (*Μάντεων*) fg. 365 **κηρόπλαστον ὄργανον* (*μελίσσης*) ex Aesch. Prom. 576, cf. Anthol. 9, 570. — De vocabulo quod est *χαλκήλατος* Laris. fg. 347 supra iam commemoravimus. — Addendum denique esset *αὐτόσσυτος* Scyr. fg. 512 cf. Eum. 165, nisi secundum Bergkii rationes Aeschyli Orestiam sub finem eius spatii doctam esse sciremus, quo Sophoclis fabularum choricarum maximam partem vult contineri.

Verba quoque nonnulla Aeschylus Sophocli suppeditavit: Synd. fg. 144 **ἀπευθύνω dirigo* (quod praeterea occurrit OR. 104 ac plane alio sensu ut sit i. q. *detorquere* Ai. 72), verum et hoc ad Orestiam pertinet, v. Ag. 1652 W. — Meliore iure iam reliqua ad Aeschylum referuntur: Synd. fg. 150 **ἐπιξενοῦσθαι* (quod Hesychius explicat *πορεύεσθαι*, Ellendtius mavult intellegi *peregre abesse*), legitur eodem sensu Aesch. Cress. fg. 115 N. [et alio sensu Ag. 1320, ubi intellegitur *donum s. testimonium hospitale requirere*], deinde scriptores dixerunt et *peregre abesse* et passive *hospitio excipi.* — Mys. fg. 375 **ἐφυμνέω* intransitive videtur dictum esse. Extabat autem transitive dictum iam apud Aeschylum Pers. 93 [Choeph. 385, intransitive Eum. 902 *ἐφυμνῆσαι χθονί*]; Sophocles vero, si missum facimus fg. 88 N. *ἐφυμνεῖς* (Hesychius: *ἐπᾴδεις*) quod sensu ambiguum est, eodem verbo aliter usus est, ut sit *imprecari* OT. 1275. Ant. 658. 1305: quo usu abstinuit Aeschyleam potius consuetudinem secutus Plato, apud quem vocabulum saepissime legitur. — Denique pertinet huc Phryg. fg. 652 *λωτίζομαι*, quod est quasi *decerpere, sibi eligere*, repetitum autem videtur ex Aeschyli Suppl. 965.

Haec igitur vocabula integra ut ab Aeschylo procreata erant, ita a Sophocle sunt recepta. Verum ut supra induximus sat amplum numerum vocabulorum quae more Aeschyleo effinxerit Sophocles, ita omnibus his in fabulis quae a choro

nomen traxerunt non pauca eius generis deprehenduntur. In hoc numero repono Aeth. fg. 28 ἀνθοβοσκός (ἀνθοβοσκόν· Hesychius: ἀνθοτρόφον —, acuendum esse ex praecepto Arcadii p. 87, 25 Ellendtius tradit s. v.), cuius simile aliquo modo procudit Aeschylus ἀνθονόμος Suppl. 525, ceterum cf. γηροβοσκός Ai. 567. — ibid. fg. 30 ὀρθόπτερος, quod Hesychius 2, p. 780 et Photius p. 364, 19 ambigunt utrum ad columnas excelsas referendum sit an ad humeros quos et πτερά dici perhibent, ut sit simile alteri vocabulo quod est εὐρύστερνος: formatum certe est eodem modo quo plurima Aeschylea. — Synd. fg. 144 ναοφύλακες, quod plane congruit cum vocabulo Aeschyleo quod est οἰκοφύλαξ Ζεύς Suppl. 26; ceterum comparare licet, etsi non a nomine ναῦς descendit, sed a ναός, Euripideum illud ναοφύλαξ *aedituus* JT. 1228 (Aristot. rep. 6, 8). — Laris. fg. 347 *πάγξενος, cuius quidem similia non ab Aeschylo solo repetere licet. — ibid. *χρυσόκολλος, (cf. Eur. Pal. fg. 4). — Lemn. fr. 352 *ἀγχιτέρμονες πάγοι (cf. Eur. Rhes. 424. Lycophr. 729. Xenoph. Hier. 10, 7), quod simillimum est ei quod Aeschylus dixit ἀγχιγείτων Prom. 874: quemadmodum aliud eiusdem generis vocabulum et ipsum commune est utriusque poetae: ἀγχίπολις enim legitur et Aesch. Sept. 489 et Soph. Ant. 970. — Vatum (Μάντεων) fg. 361 μαλλόδετος *laneo filo constrictus*, cum quo contendas γομφόδετος Aesch. Suppl. 812. — Nausicaae (s. Πλυντριῶν) fg. 403 λινογενής, quocum comparare licet λινοῤῥαφής Suppl. 116. — Rhizot. fg. 489 ἀργινεφής ὀπός, quod infra, collatis quae modo posuimus ὀρθόπτερος χρυσόκολλος aliis, accuratius illustrabimus. — Addo Scyr. fg. 508 ποντοναύτης, etsi quae Aeschylus procudit χιλιοναύτης Ag. 45, πολυναύτης Pers. 83 specie magis similia quam vere affinia sunt (Todt. p. 20). — E numero substantivorum n. g. in μα exeuntium, de quibus saepius iam commemoratum est, duo in his fabulis reperiuntur: *δίσκημα Laris. fg. 348 (cf. Eur. Tr. 1121) et χήλευμα (Hesychius: τὸ σπαρτίον h. e. *vinculum* s. *compes*) Sphyrocop. fg. 442. — Unum adiectivum quod est διχόστομος Ach. am. fg. 157, commemorasse sat est: cum στόμα enim Aeschylum permulta composuisse docet Todtius p. 20. — Proxime vero ad consuetudinem Aeschyli accedit Aeth. fg. 26 σφηκοὶ κελαινόρρινες. Singularem numerum legimus sane nonnisi in ος terminatum Opp. hal. 5, 18. Nonn. dion. 15, 158: unde Ellendtius s. v. pluralem anadrome factum esse asserit. Verum id ipsum Sophocles admisit Aeschyleam omnino consuetudinem secutus, ut attributivum cum substantivo monosyllabo incorrupta terminatione componeret (Todt. p. 20): quemadmodum Aeschylus ex eodem nomine procreavit εὔρις Ag. 1093 (1054 Herm.); nam quod

alteram formationem praeferens εὔρινος scripsit poeta in notissimo loco Ai. 8 κυνὸς Λακαίνης ὥς τις εὔρινος βάσις, non obstat quin idem alio loco aliter formaverit, praesertim cum ne constet quidem omnino, sitne ille secundus casus an rectus. Ceterum cf. Lobeck. Paral. diss. III. p. 238 s. —

Omnino autem ea quae e duobus nominibus composita sunt vocabula aliquanto propius ad Aeschyli artem videntur pertinere, eiusmodi autem vocabulis Sophoclis fabulae choricae atque omnino eae quas Bergkius in primo gradu artis collocavit prae ceteris insignes sunt. Quod ut paullo accuratius illustrem, eius generis quae supra attuli hoc loco collecta et aucta repono, nisi quod de numeralibus infra seorsum tractabo. Tenentur autem illa lege haec *): ἀελλόθριξ Inach., + ἀνδρόπαις Troil., ἀργινεφής Rhizot., αὐτόλιθος Androm., δράκαυλος Tymp., ἰσόσπριος Coph. 335, +*κάκοσμος Synd., κελαινόῤῥις Aeth. (v. supra), *ναοφύλαξ Synd., *ξενόστασις Inach., *ὀρθόπτερος Aeth., *πανάργυρος Laris. 347 (ι 203 ω 275), *παγκάρπεια Vatt., *πάγξενος Laris. (Dind.: Acris.), +*πάνδοκος Inach., *παντόμορφος Troil., *πολύκοινος Hydroph., ποντοναύτης Capt., *χαλκοσκελής Colch., *χρυσόκολλος Laris. (Dind.: Acris.). Dubitaverit sane quispiam, sitne is numerus magni aestimandus an prae maiore quae alibi inveniatur copia spernendus: verum comparatis reliquis fragmentis evincam. Etenim solis in fragmentis fabularum Sophoclis etsi praeter unum et viginti haec, quae modo apposui vocabula excerpta e fabulis adolescentis quem Bergkius informat poetae, reperiuntur composita e duobus nominibus alia plus quam triginta: tamen removenda sunt ex eo grege primum fragmenta incerta, ut quae ob eam ipsam rem, quod utram ad aetatem, adolescentis poetae an perfecti, pertineant ignoratur, a neutra parte inducere licet. Aequat autem horum numerus, immo superat dimidiam partem omnium eiusmodi vocabulorum quae praeter Bergkianum canonem fabularum extant. Deinde vero ubi ipsam commissurae artem respicimus, quae incertis in fragmentis reperiuutur, omnia fere peculiari inventionis nota impressa sunt: alterius gregis qui ad certos titulos refertur plurima certe in priore parte leviora illa αὐτο παν πολυ habent. Extant autem in fragmentis incertis haec: ἀγωνοθήκη inc. 848 N. (800 D.), cuius de origine Sophoclea etsi dubitat Ellendtius s. v., receperunt tamen editores fragmentorum; ἀδικόχειρ 887 N. (803 D.);

*) Asterisco notavi quae praeter Sophoclem alii quoque poetae scriptoresve usurpaverunt, signo + quae communia sunt cum Aeschylo. Reliqua apud solum Sophoclem extant.

*ἀκροφύσιον (τὸ τῇ χώνῃ προςτιθέμενον· Anecd. Bekk.) fg. inc. 898 N. (834 D.) Thuc. 4, 100; ἀνδρόφρων inc. 858 N. (680 D.); *αὐτόπαις 921 N. (964 D.) cf. Trach. 826; porro *γοργῶπις 759, 2 N. (724 D.) Ai. 449 (n. pr. Aesch. Ag. 293); *γύνανδρος fg. 874 (865 D.) deinde apud Aelianum; *δημόκοινος 707 (869), quod saepe occurrit apud oratores Atticos; *ἱπποβουκόλος 949 (891), Eur. Phoen. 12. v. Ellendt. s. v. et cf. de antiphrasi nominis Bernhardyus Paral. Synt. Gr. p. 31; κοκκυβόας 718 N. (κοκκοβόας 900 D.); *λαίθαργος de *cane insidioso* inc. 800 N. (902 D.), deinde in oraculo Ar. Equ. 1068, saepius vero aliter scriptum λήθαργος; λιτροσκόπος de *argentario* 957 N. (907 D.); ὀρθοκέρως 793 N. (922); ὀρθόφρων 969 (923); *παγκληρία 829 (774), Eur. Suppl. 14. Jon. 814; *πάνσοφος 827 (784), cf. Lob. Ai. 836, Eur. Herc. f. 188 al.; *πύγαργος 977 (932), quod metonymice legitur etiam Lycophr. 91, proprie dictum saepius; στραβαλοκόμας 991 (948); *χρυσόμορφος 1020 (700), quod a Paulo Silentiario usurpari lexica perhibent. Sunt haec undeviginti, e quibus si unum compositum cum αὐτο, duo in quibus παν inest, leviore momento aestimes, sedecim restant magis peculiaria, e quibus octo nisi in his fragmentis omnino non extant: ἀγωνοθήκη, ἀδικόχειρ, ἀνδρόφρων, κοκκυβόας, λιτροσκόπος, ὀρθοκέρως, ὀρθόφρων, στραβαλοκόμας.

Contra in eis tragoediis, quas ultra primum gradum collocatas longius ab Aeschyli arte removit Bergkius, reperiuntur haec decem et septem, numero sane fere aequa, sed pondere leviora: αὐτόμοιρος*) Thyest. fg. 230 N. (249 D.); +*αὐτόφορτος fg. 231 N. (250 D.), Aesch. Cho. 670. Plut. Aem. Paul. c. 9. mor. p. 467 D.; porro in Thamyra Anacronteum (fg. 66 Bgk.) hoc *ἡδυμελής fg. 218 (228), Ar. Av. 659. Nonn. dion. 29, 287 ac saepius apud Pindarum et in Anthologia; *μόναυλος fg. 221, 2 (227), Athen. IV, p. 147 F., ubi affert Thamyrae locum; deinde ἰσοθάνατος Creus. fg. 331 N. (319 D.), ἰσαμέριος Ter. fg. 532 N. (692 D.); +*μελαμβαθής Polyx. 478 (469), Aesch. Prom. 219. Eur. Phoen. 1010. Ap. Rh. 4, 516; *ναύκληρος Naupl. 394 (384), cf. Philoct. 128. 543. Aesch. Suppl. 183. Eur. Hippol. 1214 al; *οἰνάνθη Thy. 235 (234), metonymice dictum Pind. Nem. 5, 11, proprie saepius apud Euripidem Aristophanem alios; deinde cum παν formata quattuor**): πάγχορτος Tyr. 600 N. (579 D.); παμπληθία Laoc.

*) αὐτόλυκος, quod e Dindorfii collectione ubi est fg. 230 possit quispiam huc revocare, Sophocli ademit Nauckius p. X.

**) παγκρατής quod erat Dindorfii fg. 607 Phaedr., Nauckius revocavit ad Euripidis Hippolytum, cuius iam recensetur fg. 434.

343, 3 (342 D.); *πάμπλουτος Tynd. fg. 583 N. (572 D.), Galen. t. VI, p. 534. Maneth. 4, 85; +*παντελῶς Tynd. 583 N. (572 D.), OR. 669, Aesch. Prom. 440, item saepissime apud scriptores; porro Homericum *ποικιλόμητις Ter. 530 N. (519 D.), Orph. apud Clem. Al. probl. 7, 74; deinde *πολυπληθία Tyr. 601 N. (583 D.), Polyb. 1, 48, 6. Strab. 17, p. 757. Dem. apud Pollucem 4, 163; *πουλύπους Iphig. 286 N. (289 D.), quod substantive dicitur apud Homerum ε 432. h. Ap. 77, adiective ut hoc loco ita in Theognidis versu 215; denique τεκτόναρχος Daed. 169 N. (70 D.). Iam vero hunc numerum etsi parem fere esse concessi, tamen prope extenuari videbimus, ubi accuratius inspexerimus. Deme quattuor παν continentia, duo composita cum αὐτο, duo cum ἰσο, duo cum πολυ, Homericum unum quod erat fere commune Graecorum, quid restabit nisi ἡδυμελής quod satis vulgare est, μόναυλος vocabulum artis, μελαμβαθής ναύκληρος οἰνάνθη τεκτόναρχος, e quibus unum hoc quod ultimum posui proprium est harum fabularum? Neve quis Aeschyleam artem redolere obiciat vocabula αὐτόφορτος ναύκληρος μελαμβαθής παντελῶς: ne unum quidem e quattuor vocabulis non ultra Sophoclem in communem usum Graecorum abiit. Denique ne opus quidem est ut deminuatur de numero si Dis placet amplissimo decem et septem vocabulorum. Quodsi in reliquiis paene quadringentis, quae sunt tragoediarum eius generis septuaginta trium, paene totidem extant binorum nominum compages, quot in ducentis sexaginta fragmentis primarii quem Bergkius colligit gregis: quid mirum? At hunc ad gregem pertinere maiorem etiam numerum quam ad seriem fabularum dimidio maiorem, id dignum est quod observetur certe: nam exaggerare praeter modum ne mihi quidem in animo est.

Sufficiat, ut in re dubia et perobscura, uno exemplo illustrato quod facilius erat at persequendum, ab una quidem parte id quod Bergkius adumbraverat ad speciem quandam veri me expressisse. — Unum insuper addo quod accuratius docebitur appendice *), etiam comparatis eis fabulis quae extant, nomina eius generis composita in his ducentis sexaginta fragmentis quae vix totidem versus aequant, tanto frequentiora videri, ut id arte quadam et consilio factum esse facile noscatur.

Concedo igitur Viro Illustrissimo, inesse in his potissimum quae a choro nomen traxerunt fabulis Aeschyleam quandam gravitatem, cuius pro exemplo dedimus composita artificiose et grande sonantia nomina. — De Triptolemo autem

*) Videatur Appendix in fine libelli.

et aliis quibusdam fabulis anceps est iudicium: atque illam quidem fabulam; si testimonia extrinsecus allata refutentur*), vereor ut quisquam sua ac propria indole primarium locum tueri queat ostendere.

Iam officio quod erat impositum videri potero esse defunctus. Nam quod supra significavi, et ipsis his in fabulis non nulla reperiri quae Sophoclis quam maxime peculiaria sint, ut non origine tantum, verum etiam natura sua ad eius usum artis pertineant, id nemo fere in dubium vocabit. Pauca igitur addam, non quo probem quod argumentis probare vix opus est, sed accuratius ut explicem quid sit illud Sophoclis in componendis vocabulis potissimum proprium ac peculiare. Dixeram autem plura ut in parvo omnino numero inveniri composita et cum α privativo et cum praepositionibus et cum numeralibus. Iam singuli ordines inducendi sunt**).

---

*) Dubitat de aetate Triptolemi post Welckerum Trag. p. 310 etiam Bernhardyus l. c. t. II.[2] 290.

**) Nonnulla inveniri quae, etsi cum Aeschyleis contendi nequeant, tamen aut ipsa in radice aut in formatione priscum aliquid et obsoletum prae se ferant, in annotatione commemorasse satis habeo. Huc pertinere censeo velut σφηκός Aeth. fg. 26, quem nominativum a genetivo nominis monosyllabi formatum collatis eiusdem generis exemplis illustrat Lobeckius Paral. p. 136. Alia quae specie magis quam natura similia sunt, quod maximam partem verborum stirpibus annexum habent ος, e vetustissimis temporibus atque ex ipso Aeschylo congessit Todtius p. 12. — Proxime accedit quod singulari modo accentuatum est Lacc. fg. 339 δανοτής *aerumna*; Herodiano certe dignum videbatur quod adderet περὶ μόνης λέξεως p. 40, 11 notioribus illis exemplis, quamquam ne de his quidem omnino constat, v. Buttm. gr. mai. II. p. 417 ss. — Deinde priscum sane videtur vocabulum esse Camicc. fg. 303 κωχεύω, quod Buttmannus Lexil. I. p. 145. not. explicuit quomodo ad nomen quod est ὀκωχή redeat (ὀκωχεύω et ipso hoc loco restituendum commendat A. Nauck. Ann. Jahn. 1862. p. 186). Quodsi radix subest *EX* —, iam et ipsius verbi quod est κωχεύω primaria significatio est *tenere*, unde hoc loco intellegitur *comprehendere* (πιστοί με κωχεύουσιν ἐν φορᾷ δέμας), et compositum quod est ἀνακωχεύω (Dindorf. ed. Ox. III. ἀνοκωχεύω), quod quidem legitur apud eundem Sophoclem El. 732 et quinquies apud Herodotum, in hunc usum abiit ut significet *inhibere* (sc. navem) vel *retinere* (sc. equos). — Denique aliquo modo huc referri potest ἀφεψιάομαι Antenoridd. 135, cuius quidem simplex forma bis in Odyssea legitur, etsi de origine multum etiam nunc inter viros doctos disceptatur. Sophocleo autem verbo propius quam Homericum illud ἑψιάομαι accedit ipsum nomen, quod et ipse posuit Atham. fg. 3 ἑψία. Hesychius certe et hoc explicat ὁμιλία 1 p. 1567 et verbum illud ἀφεψιασάμην· ἀφωμίλησα 1 p. 640. Neque vero quod idem grammaticus docet ἀπὸ τοῦ ἕπεσθαι derivatum esse nomen substantivum, equidem ut in re incerta omnino reiecerim. — Similis autem est ratio verbi quod ex eadem fabula traditur fg. 136 ἐκβαβάξαι idque etiam obscurius est, ac vereor ut omnino intellegi possit. Hesychius quidem explicat 1 p. 1127: ἐκσαλεῦσαι. Quod sive ad garrulum refers qui voces inclaras ac tremulas vel praecipitatas iactare soleat, sive ad bacchantem (nam et hic βάβαξ vocatur) qui incerto gradu et praeter modum incitato saltet vel potius vacillet, utrumque aliquo modo ferri potest, neutrum perspicuitate commendatur. Utrum igitur tolerabilius videatur, quoniam certi quid e fragmento unius verbi effici nequit, iudicio peritorum relinquam.

Nominum autem quae α quod dicitur negativum habent primum repetenda est memoria eorum quae supra allata sunt. Collocavi enim in tabula quae supra p. 13 s. exhibita est Sophoclea haec ἀνηκές, *ἄσεπτον (quod Aeschyleo more ab adiectivo verbali formatum esse dixi) utrumque e Captivarum fragmentis, e Troilo ἀσόλοικος*, unum Aeschyleum + ἀμεμφία Inach. —: deinde e ceteris fabulis choricis accessit Aeschyleum alterum + ἀχρήματος et Pindaricum quod est +*ἄμοχθος. Verum multo plura in his fabularum reliquiis extant, quae ad Sophoclem aut principem aut solum auctorem redeant. Ex his duorum in membris subsequentibus nomina continentur Lac. fg. 337 ἀβόρβορος quod etsi ἅπαξ εἰρημένον videtur esse, tamen receptum ex emendatione Blomfieldii, qui ad Servium in Aen. 2, 166 respexit, quamvis Ellendtio dissentiente et ipse probo*). — Tymp. 577 ἄδημος (Hesychius: ἄδημον· οὐκ ἔνδημον ὄντα; quod qui postea expresserit neminem lego, cum alterum quod simili sensu est ἀπόδημος plurimis sit receptum; vereor tamen ut vocabulum sic facile commissum omnino evanuerit. — — Verbalia quae per metaschematismum vocalis a stirpe verbi derivantur sunt tria: Mys. fg. 377. *ἄβολος ἵππων, cf. Plat. Legg. p. 834 C. — ib. 381 *ἀστραφής (Hesychius: σκληρός) Aristid. I. p. 310. — Ach. am. 161. *ἀρρώξ**) quod revocavit poeta Ant. 251. — — Denique adiectiva verbalia quae proprie vocantur comparent sex: Synd. fg. 146 ἀνάρατος Λάθα, quod Nauckius ex AM codicibus restituit, cum vulgo ἀνάρετος legeretur, Brunckius etiam emendavisset ἀνάρσιος. — Lemn. 354 *ἀξύμβλητος *'quocum nemo congredi possit, unnahbar'*, explicatur enim addito ad speciem abundantiae synonymo quod est ἀπέλαστος; ac profecto mira est varietas nominis, qua ne decipiantur qui legant vel audiant, scite poeta et alio in loco apposito simili vocabulo cavit; ipse enim Sophocles hoc vocabulo plane aliter usus est Trach. 691 φάτιν ἄφραστον ἀξύμβλητον ἀνθρώπῳ μαθεῖν, ubi Deianiram significantem inducit, eam rem quam narratura sit tam diram esse, ut neque eloqui ipsa audeat neque mente quisquam comprehendere pos-

---

*) στενὴν δ' ἔδυμεν ψαλίδα κοὐκ ἀβόρβορον (libri ἀβάρβαρον).

**) Nauckius: ὁ δ' ἔνθ' ὅπλοις ἀρρῶξιν Ἡφαίστου τέχνη: at mihi speciosa Lobeckii probatur emendatio ἐνδὺνθ' ὅπλοις cett. —: Achillem enim dici facile colligitur.

sit; ἀξύμβλητον igitur est fere *unbegreiflich*, *unfassbar*, quo in genere Aeschylus litoteta admisit οὐκ εὐξύμβλητος Prom. 774 (εὐξύμβολος Cho. 168); eodem autem quo Sophocles modo usurpavit Aelianus n. a. 6, 60; denique vero Plutarchus mor. p. 1125 C. existimantes facit τὸν τῆς ἀταραξίας στέφανον ἀσύμβλητον ταῖς μεγάλαις ἡγεμονίαις i. e. *coronam eam quae comparari non possit.* — ib. fg. 356 ἀσάλπιγκτος ὥρα quod aliunde traditum non inveni. — Mys. fg. 505 *ἀψάλακτος (Hesychius: ἀκίνητος, ἀψηλάφητος, ἀκράτητος), quod sensu obsceno dicitur Ar. Lys. 275. — Denique duo adverbia eiusmodi ex adiectivis prodierunt: Scyr. fg. 510, 4 *ἀνηνύτως, cuius adiectivum legitur El. 168. Eur. Hel. 1285. Plat. Gorg. p. 507 E. Phaedr. p. 84 A. all. — Tymp. fg. 578 *ἀνετῶς (Hesychius: ἀνατεταμένως) Philostr. p. 41. Heliod. 3, 2 ac tropice dictum saepius apud Plutarchum Lucianum alios. — Iam haec exscripsi, non quo ostendam Sophocli omnino prae ceteris haec vocabula cum α privativo composita fuisse assueta: — nam quod ex Aeschylo vocabula eius generis quaeque ab his derivantur secundum Wellaueri lexicon traduntur fere ducenta octoginta (nisi unum vel alterum me fugit), contra apud Sophoclem numerantur trecenta quadraginta, non ita multum interest, ubi quantum mensurae fabularum differant reputaveris —: verum inter ea quae ipse effinxit Sophocles haud exiguum esse gregem eorum quae ad hoc genus pertineant, hic significare volui, mox alio loco sum persecuturus.

Reperitur praeterea sat conspicuus numerus qui in priore quoque membro praepositionem continet. Quid enim? cum in iis quae e fragmentis fabularum choricarum ad Aeschylum pertinent quinque praepositionem contineant παράλιος (quod Aeschyleum nominari vix potest) πάροικος συμμιγής προσήγορος ἐφυμνέω — nam ἀντίπαις ἀπευθύνω sunt in Orestia —: e Sophoclis fabrica prodierunt haec: ἐμπλευρόω [ἀμφίλινος, ἀπόμαγμα] Capt., [ἀμφίπρυμνος Androm.], ἐπείσοδος, ἀντίπλαστος, ἐπικτυπέω, [ἐπίκρουμα] Inach., ὑπόμνυμι, ὑπαίθω, ἀνθυπουργέω Colch., προγυμνάζω, πάραυλος Past., κατάρβυλος, ἀπέσκης Troil., de quibus supra iam diximus. Accedunt verba paratheta haec: Ach. am. 154 *ἀπεικάζω cf. Trach. 141, ter apud Euripidem ac saepius etiam apud scriptores; Mys. 379 *ἀποσύρω Thuc. 7, 43, Theocr. 22, 105 all.; Tymp. 579 *ἀντιστρέφω quod transitive alibi nusquam videtur extare, ne intransitive quidem ante Xenophontem dictum est; Phaeac. 610 *ἀποσημαίνω Thuc. 4, 27. Xen. Hell. 2, 3, 15. 4, 10 ac saepissime apud scriptores; porro Antenorid. fg. 136 ἐκβαβάξαι ibique 135 ἀφεψιάομαι, de quibus supra p. 24 ann. exposui; Synd.

149 ἐκκωπέω (Hesych.: ἐκκεκώπηται secundum emendationem G. Is. Vossii explicat ἐξήρτηται), cuius verbum simplex legitur in actis quae ad res navales Atheniensium congessit Boeckhius II, 73. — Accedunt adiectiva verbalia duo: Synd. 140 διηλιφής, Scyr. 511 ἀποστιβής (Hesychius: ἀποπεφοιτηκώς); unum cuius in membro subsequenti nomen est: Scyth. fg. 503 *ἐπάκτιος Ai. 408. Trach. 1141. Eur. Andr. 853. fg. Stheneb. 4, 2 D. (627 Nauck.) all.

Denique commemoravi de iis quae cum numeralibus composita sunt. Horum similis est causa quam illorum vocabulorum, quae supra enumeravi negativo sensu praedita: afferuntur enim, non quod Sophocles eius generis plurima omnino prae ceteris admiserit, verum quod inter ipsa ea vocabula quae a Sophocle efficta sunt sat magnum numerum efficiunt. Atque ita comparatum est hoc nominum genus, ut facile secerni ab aliis possit. Itaque etsi supra omisimus quod infinitum erat, vocabula negativa aut verba paratheta quaeque his subiunxi nomina ceteris cum vocabulis Sophocleis comparare quae ad alterum utrum genus pertinerent, tamen quoniam angustiorem in campum delati sumus, numquid comparatione instituta proficere possimus experiri licet. Collocavi autem in tabula, quam p. 13 s. exhibui, composita cum numeralibus duo et utrumque quidem a Sophocle profectum τριολύμπιος Past. et *δίγονος Androm. Item ceteris e fabulis choricis accedunt duo: τρίγομφος Ichneut. fg. 293 N. (cf. Lobeck. ad Phryn. p. 178 not.) *τετράπτερος quod saepius apud Aristotelem legitur. Reliqua enim eius generis quae his in fragmentis leguntur non Sophoclea sunt, sed antiquioribus e poematis repetita, veluti δίπτυχος Ach. am. fg. 157 N. ex Odyssea, τρίοδος Rhizot. fg. 940 N. ex Aeschylo vel Pindaro; quamquam his quoque ipsum usum vulgarem viam praeisse facile nobis persuademus, itemque τρίγωνος quod est in Mys. fg. 375 N. (cf. fg. 218 Thamyr.) etsi ex ulteriore tempore litteris perscriptum iam non legitur, tamen ex usu artis conceptum esse coniectura assequi licet probabili. Illa igitur quae supra eumeravi quattuor sane exigua videntur et quae nullius momenti sint non comparatis aliis quae in eundem modum Sophocles composuit. His autem collatis effectum erit, multo plura Sophoclem quam ab aliis acceperit ipsum commisisse. Recepit enim haec septem: *πρωτόγονος Phil. 180. quod in Iliade primum legitur; *τετράορος ταῦρος quem Sophocles dicit Trach. 506 *taurum quadrupedem*; alii Homericum secuti exemplum ν 81 epitheton dederunt nominibus qualia sunt ἅρμα ἵπποι, quo significarent *quadrigas*; *τετρασκελής fg. 856 N. ex Aesch. Prom. 395, inde ter apud Euripidem; El. 681 τὸ πεντάεθλον* e Pindaro (Nem. 7, 12), quem et ipsum usui ludorum id nomen

debere omnino veri simile est; ἑπτάβοιος Ai. 573, cuius exempla ex Iliade enumerare non attinet; *ἑπτάπυλος Ant. 101, quod e carminibus Homericis Δ 406 λ 263 et Pindarus et Aeschylus et alii repetierunt; *δεκέτης, quod cum in Philocteta demum legatur v. 706, antiquius habet exemplum Herodoti δεκαέτης 1, 114, unde et pleniorem formam Thucydides mutuatus est 5, 25. 26 et breviorem ut quae metro magis conveniret Euripides Andr. 306. El. 1153, quem Plato aliique secuti sunt. — At multo plura Sophocles ipse effinxit. Dubitari potest de nomine quod est μόναυλος Thamyr. fg. 221 N., quamquam ipse reiectum e Sophocleis ad usum artis revocare non dubito. Neque magis Sophocleum videtur *τρίμηνος Trach. 163, quod ut saepe apud scriptores legitur, ita usui vitae communi deberi puto. Sed restant sat multa, in quibus poeticae laus inventionis conspicitur. Eiusmodi sunt viginti unum: δικρατής Ai. 246 ch. Ant. 146 an.; δίλοφος πέτρα Ant. 1133 ch.; *δίπαλτος Ai. 402 m. (Eur. IT. 316. Tro. 1104); *δίπυλος Phil. 940, quamquam innotuit τὸ δίπυλον nomen portae Thriasiae quod commemorant Plut. Per. 30 et alii; δισσάρχης Ai. 832 m., δίστολος OC. 1058 ch., *δίστομος Phil. 16. OC. 904 (Polyb. 54, 10, 5. Strab. 17, p. 809), *διφυής Trach. 1085, unde saepius apud scriptores; *τρίδουλος OR. 1063 *ter servus*, Ar. fg. 484 D. Theopomp. apud Athenae. XIII, p. 595 b., *τρίζυγος *ternus* Sisyph. fg. 500 N., traditum ab Hesychio 1 p. 1582, quem locum qui aliter distinguunt, Sophocli vindicare malunt τριπάρθενος, quod parum certum videtur (cf. Ellendt. s. v.); legitur autem τρίζυγος etiam Eur. Hel. 362. Anth. 6, 89, 2. 181, 1. Anth. Plan. 220, 1; *τρίκρανος Trach. 1088 (Eur. Herc. f. 611. 1277. C. I. n. 4121, 5); *τριπόλιστος Ant. 851 m.; *τρισάθλιος OC. 373, *τρισόλβιος fg. 753 N., quod utrumque apud comicos deinde et aevi citerioris scriptores occurrit; τρίσπονδος Ant. 427, τετρώριστος fg. 870 N., πεντέγραμμος Naupl. fg. 393 N., quod πεντάγραμμος scribit Lucianus pro laps. 5; ἑξηπηχυστί fg. inc. 938 N.; ἑπτάλογχος OC. 1307, *ἑπτάστομος fg. inc. 701 N. (ter apud Euripidem); ἑκατόμπους OC. 722 ch., de quo loco cf. Bernhardy. Synt. p. 57. — Composita cum numeralibus omnia sunt septem ac triginta, e quibus inventa a Sophocle ad minimum viginti quinque, Aeschylus autem etsi multus est in eiusmodi vocabulis: — inveniuntur tredecim quae μονος continent, quinque quae πρωτος, decem δι continentia, cetera numerare piget: — tamen secundum Todtii recensionem p. 19 s. duodeviginti tantum ipse procudit. Id vero numeri discrimen ut compensetur, si quis haec ponderare velit, diversa utriusque poetae tragoediarum mensura: at unum

manebit, inter ea vocabula quae Sophocles effinxit multo maiorem partem eiusmodi compositis esse datam, quam quae in Aeschyli fabrica verborum eidem generi conceditur.

Quorsum vero haec omnia disputantur? Nimirum intellexisse mihi videor, quod etsi certis undique finibus circumscribere non iam queo, tamen significabo discrimen quoddam quod Sophocli in componendis vocabulis cum Aeschylo intercedat. Aeschylus enim qui vocabula maximam partem e duobus nominibus compegit, diversas res quae sub sensus cadunt, quatenus aut coniungantur aut altera ad alteram referantur, comprehendit. Atque ob id ipsum, quod qui talia legunt vel audiunt, uno obtutu rerum quasi compagem complecti et sibi propositam tenere coguntur, Aeschylea vocabula grave illud pondus habent, quo aures vel animos audientium obstructos quasi obruunt: possis hanc a parte potiore rationem physicam vel sensualem appellare. Sophocles contra ubi hac consuetudine quam receperat mitigata suam naturam liberius exercere coepit, rarius in dies commisit haec sesquipedalia verba: immo contentus singula genera quae sunt in rerum natura singulis nominibus complecti, compositionis arte aliter et varie quidem usus est. Is igitur, ut dicam quomodo potero, vel eiusdem generis complures res earumque vicissitudines computavit, quo pertinent quae cum numeralibus composita sunt —: vel indulgens sibi lusum quendam ingenii qui in omni genere dicendi aliquid lepidi habet, quod scholae cancellis figuras tradentis non circumscribitur, rei naturam, remoto per negationem genere contrario, ostendit minus quam inveniendam proponit (quamquam assueti huic rationi difficultatem facile superamus, saepe ne sentimus quidem); id autem genus est eorum quae praefixo α formata sunt —: vel praepositionibus usus, rem quae nomine significatur vel actionem verbi vel eam quae hac afficitur rem huc illuc relatam eiectam advocatam, alteri praelatam postpositam coniunctam nobis nos informare iubet. Hoc vero genus compositorum, quod ut perspiciamus non sensu tantum videndi sufficit uti, qui est in oculis vel, si mavis viris gratiosis probari, in interiore quadam nervorum vi, sed varias opus est exercere cogitationes animi, logicum rursus vel rationale vocare licebit. Totum vero hoc intervallum cave abruptum utrimque constituas, siquidem et ipse confinia satis ostendi. — Ceterum hanc rem et quodammodo dudum cognitam fuisse et mea opera parum accurate esse definitam probe scio. Verum ut facile est tale quid sentire, ita difficile atque operosum ad certas rationes revocare. Id ubi hoc libello non omnino infeliciter tentasse viris horum studiorum peritis videbor, ut aut ipsi mihi, quando

otium concessum erit, aut alii cuipiam animus accedat, quo studiosius vestigiis significatis instare conemur, nec me operae poenitebit neque errorum pigebit aut reprehensionis.

Appendix.

Exposui supra p. 21 ss. de nominibus quae e binis nominibus composita sunt, quod genus in fragmentis quae ad primum gradum artis Sophocleae a Bergkio revocantur prae ceteris usitatum esse dixi. Id etsi aliquatenus probavi collatis quae eiusdem generis ceteris in fragmentis reperiuntur vocabulis, tamen quo tutiores ac paratiores ad iudicandum accedamus, et ipse professus sum has quoque quae integrae extant tragoedias contendendas esse: eaque re haud scio an plus etiam quam primo obtutu videatur ad describendas fabularum Sophoclis aetates proficere possimus. Verum id peracta quaestione exponere praestabit: mihi certe pro causa fuit cur hanc partem seorsum tractare mallem. — Iam ipsum horum vocabulorum usum ut latius persequi possit si quis velit, reliqua eius generis quae in septem tragoediis inveniuntur quodammodo disposita et quantum opus erat illustrata exhibeo*). Extant autem nomina quae binominaliter composita dicere licebit

in Aiace

Homerica quinque: v. 223 *ἀργίπους* *Ω* 211, (h. Ven. 212. v. l.), cf. ad Phryn. p. 665 extr.; v. 455 **ναύλοχος*, *ν.* *ἕδραι* (cf. Trach. 633) *δ* 846 *κ* 10. Eur. Hec. 1015. Philo t. I. p. 517, 21. Dio C. 48, 50; v. 911 +**πάννυχος* (cf. Ant., ubi etiam *παννύχιος*) *K* 150 *ξ* 458. Aesch. Pers. 382. Eur. Alc. 453 cett.; v. 844 **πανύστατον* adverbialiter, ut Eur. Alc. 162, de quo vocabulo v. infra ubi de Trachiniis exponetur; v. 696 **ὠκύαλος* *O* 705 *μ* 182 *ο* 473. Mosch. 2, 60. 138. Anth. app. 269, 6. Opp. hal. 2, 535.

Pindarica sunt duo: v. 92 **πάγχρυσος* (cf. El.) Ol. 7, 6. 4, 120, deinde apud Euripidem et Aristophanem; simile autem quod est *παγχρύσεος* in Electra extat, de quo v. infra; v. 1172 ch. **πολύκοινος*, de quo supra exposuimus ad fragmentum Hydroph. *).

Pindaro cum Aeschylo communia quattuor: v. 658 +**λευκόπωλος* Pyth. 1, 127 (quod carmen post Ol. 76, 3 scriptum est), Aesch. Pers. 386 (in fabula ad Ol. 76, 4 pertinente) Eur. Phoen. 609. Herc. f. 29; v. 660 +**παγκρατής* (v. OC. et Phil.) Pind. Nem. 4, 101 (aliquo ante Ol. 80 tempore), quinquies apud Aeschylum (Suppl. 816. Prom. 389. Sept. 255. Ag. 1648. Eum. 918.) Eur. Rhes. 231. Ar. Thesm. 517. Bacchyl. fg. 21 Bgk.; v. 624 ch. +**πολύπονος* (v. ad Phil.); denique v. 738 **φιλοφρόνως*, cuius adiectivum quidem nomen extat Pind. Pyth. 1, 184. 8, 1 (in carmine Aristomeni victori Ol. 80, 3 cantato), Aesch. Pers. 97, quae sane multo prius docta est fabula: unde ipsum vocabulum propius ad sequentia pertinet. Est autem utraque forma et adiectivi et adverbii usitatissima poetis et scriptoribus, imprimis Plutarcho.

Sequuntur Aeschylea ad minimum sex: augeretur enim numerus, si ex iis quae modo posuimus unum vel alterum huc traheremus. Sine dubio autem tragico antiquiori debentur haec: v. 57 +**αὐτόχειρ* Aesch. Suppl. 58, quod Sophocli prae ceteris assuetum erat vocabulum (v. Ant. Trach. Ai. El. et cf. Brunckius et Hermannus ad Ant. 1160), unde saepius usurpatur ab Euripide et scriptoribus; v. 445 +*γοργῶπις* quod est nomen proprium Ag. 293 (*γοργωπός* autem legitur Prom. 356), ceterum v. supra in fragmentis**); v. 192 ch. +**μακραίων* Aesch. fg. 340, 2 N. (266 D.), quod et ipsum Sophocli usitatissimum erat (cf. Ant. OR. OC.), deinde legitur Plat. epin. p. 982 A. Ap. Rh. 2, 509; v. 826 +**πανώλεθρος* (cf. El. Phil.) passive, ut Aesch. Sept. 70. 934. Eum. 552 (active Pers. 562. Suppl. 414) Eur. Andr. 1225. El. 86 al.; v. 17 +**χαλκόστομος* proprie, ut translate Pers. 410, Aristid. t. I. p. 510, Theod. Prodr. 3, 106. 455. 5, 233. Heliod. p. 911; v. 912 +**ὠμόφρων* (cf. Trach. Phil.) Aesch. Cho. 415 et translate Sept. 712, deinde saepius apud Euripidem et alios poetas.

Sophoclis propria sunt novem: v. 915 ch. *ἀριστόχειρ*, v. 312 *βαρύψυχος* (v. Lobeckius ad h. l., qui est eius v. 319), v. 1230 *εὐρύνωτος*, v. 138 an. *κακόθρους*, v. 859 *κοινόπλους* possessive (v. Lobeck. ad v. 872), v. 807 *νεηκονής*, v. 55 *πολυκέρως*, v. 615 m. *φρενομόρος*, v. 204 an. *ὠμοκρατής*.

---

*) Signis iisdem quibus supra usus sum: asterisco notavi quae post Sophoclem ab aliis quoque recepta sunt: signo + notavi, quae cum Aeschylo communia sunt.

*) v. supra p. 16 extr. **) p. 22 in.

Denique Sophoclea haec sex vocabula alii posteriores in usum suum receperunt: v. 993 *κακανδρία Eur. Rhes. 814; v. 374 m. *κακοπινής Athenae. XIII. p. 565 e.; v. 175 ch. 831 *πάνδημος (v. El. Ant.) Eur. Alc. 1029. Bacch. 227, saepissime apud scriptores; v. 179 ch. χαλκοθώραξ Luc. Zeux. 8; v. 833 *χρυσόνωτος Eustath. p. 383, 43. 657, 19. Phavorin. p. 1878; v. 870 ch. *ὠμόθυμος Anth. Sim. V. 675. ed. Iac.

Efficitur numerus duorum et triginta vocabulorum quae binominaliter composita sunt, quorum paullo plus quam dimidia pars a poetis antiquioribus recepta est, dimidia fere ab ipso Sophocle procreata. Praeter novem illa quae Sophoclis peculiaria sunt, duo tantum ex iis quae receperat post ipsius tempora aboleverunt. Communia autem cum Aeschylo omnia sunt undecim.

In Electra

Homerica sunt sex: v. 188 ch. +*πάγχαλκος (cf. Ant.) σ 378 χ 102. Aesch. Sept. 591. Eur. Or. 494. Heracl. 277; v. 500 ch. παγχρύσεος Β 448 h. Hom. 26, 5. Hes. th. 335 (alterum quod metro repugnante in libris traditur πάγχρυσος supra ex Aiace attuli); v. 479 ch. *πουλύπους (v. supra e fragmentis); v. 9 +*πολύχρυσος (cf. OR.) quater in Iliade, deinde γ 305. h. Ven. 1, 9. Pind. Pyth. 4, 94. 9, 122. Aesch. Pers. 3. 9. 45. Eur. Hipp. 69. Hec. 492; v. 482 ch. *χαλκόπους (cf. OC.) Θ 41 Ν 23. Eur. Suppl. 1197. Luc. d. mort. 20, 4; v. 689 ὠκύπους (cf. OC.) quod ex Homero notissimum est, Hes. scut. 96. 302. 470. Eur. Hel. 247. Hipp. 1128. — His subicio quod ex Orphicis originem ducit, quamquam eorum de aetate parum constat, v. 677 ch. *πάντιμος Orph. h. 13, 4. 62, 3, quod idem legitur apud Lucianum et scriptores Byzantinos.

Lyricorum vocabula sunt tria: v. 471 ch. *ἁδύπνοος Pind. Ol. 13, 30. Isthm. 2, 37. Eur. Med. 839; v. 696 *λεύκιππος Ibyc. apud Athenae II. p. 58 a. Pind. Ol. 6, 45. Pyth. 4, 117. 9, 36, nonnumquam apud Euripidem et alios cf. Valck. ad Eur. Phoen. 609; v. 625 *πάγκαρπος (cf. OR.) Pind. Isthm. 4 (3), 70. Pyth. 9, 102, deinde in Axiocho qui fertur Platonis p. 371 C. Anthol. 4, 1, 1.

Pindaro cum Aeschylo communia videntur duo, quamquam et haec paullo certius ad Aeschylum referuntur: v. 136 ch. +*πάγκοινος (cf. Antig.) Pind. Ol. 6, 63 in carmine quod Agesiae Syracusano victori Ol. 78 post

victoriam missum est, Aesch. Sept. 590. Cho. 451, deinde Eur. Tro. 425. Hippocr. 291, 14; v. 495 ch. 505 ch. +*πολύπονος, de quo v. ad Philoctetam.

Aeschylea sunt aliquanto plura: v. 1385 *ἀρχαιόπλουτος Ag. 1013, quod deinde ab Aristotele et aliis usurpari lexica perhibent; v. 943. 1007 *αὐτόχειρ de quo v. supra ad Aiacem; v. 87 an. *ἰσόμοιρος Aesch. Cho. 319, ac saepissime apud scriptores et oratores Atticos; v. 997 *πανώλεθρος (v. Ai. Phil.); v. 480 ch. *πολύχειρ Pers. 83. Aristot. pol. 3, 11; v. 597 *στόμαργος Sept. 447. Hippocr. 1037 F. Eur. Med. 525 al. — His si addis *αὐτοέντης v. 264 (cf. OR.) parum diversum quidem ab Aeschyleo αὐθέντης Ag. 1554. Eum. 203 (de quo cf. Lobeck. ad Phryn. p. 120), et quae supra posuimus πάγκοινος et πολύπονος, expletur numerus novem nominum Aeschyleorum, e quibus ne unum quidem non posterioribus quoque Graecis in usu fuit.

Sophoclis peculiaria sunt sex: v. 1384 ch. δολιόπους, v. 1093 κοινόπους (v. Wunderus ad versum qui est ipsius 1083), v. 105 an. παμφεγγής, v. 881 ch. πάμψυχος, v. 54 χαλκόπλευρος, v. 850 m. χηλαργός.

Sophocli denique cum posterioribus communia septem: v. 97 an. *κοινολεχής de Aegistho adultero dictum, quo nomine scriptores Byzantini coniuges appellasse perhibentur, v. 842 *πάμμηνος Plut. mor. p. 936 A. Maneth. 4, 545; v. 970 *πάνδημος (v. Ai.), v. 92 παννυχίς *vigilia* maerentis virginis, quod saepius apud alios dicitur *pervigilium* festum *); v. 147 m. *παντλήμων (cf. OR.) Eur. Hec. 198; v. 643. 800. *πολύγλωσσος (cf. Trach.) Plut. Lyc. 7. Lycophr. 1377. Luc. Iupp. trag. 13; v. 946 *ῥᾴθυμος, quod etsi scriptoribus inde a Platone usitatissimum est, nusquam tamen ante Sophoclem litteris expressum legitur. Reperitur summa duorum et triginta vocabulorum, in quibus etsi superat numerus nominum ascitorum, tamen omnia quae Sophocles ab antiquioribus repetiit ab aliis quoque recepta sunt uno excepto παγχρύσεος quod prae forma breviore πάγχρυσος obsolevit.

In Antigona

plurima extant nomina binominaliter composita. Omissis enim de quibus seorsum tractatum est numeralibus aequatur numerus undequadraginta vocabulorum.

---

*) Hoc vocabulum etsi scriptum fortasse ante extabat apud Herodotum 4, 76: tamen certi quid de temporum ratione confici vix poterit.

Primum autem Homerica sunt vel epica vocabula non pauca: v. 348 *ἄγραυλος Ω 81 μ 253. Eur. Bacch. 1186. Ion. 882. El. 342 al.; v. 116 an. ἱππόκομος quinquies in Iliade; v. 830 ch. +*ἰσόθεος, quod quoties apud vatem occurrat non attinet numerare, revocatur autem Aesch. Pers. 80. 782; Eur. IA. 626. Tro. 1169, saepius apud Platonem Isocratem alios; v. 350 ch. *λασιαύχην h. Merc. 224. h. Hom. 6, 46. Ar. Ran. 822, bis apud Theocritum; v. 106 ch. +*λεύκασπις X 294. Aesch. Sept. 30. Eur. Phoen. 1099. Xen. Hell. 3, 2, 15. Plut. Cleom. 23; v. 143 an. +*πάγχαλκος (v. s. ex Electra); v. 1267 +*παμμήτωρ, cuius feminina forma παμμήτειρα extat h. Hom. 30, 1 (cf. de utraque forma Lob. Paral. p. 273); dicitur autem et παμμήτειρα γῆ obiective *mater omnium* et παμμήτωρ γῆ Aesch. Prom. 90; contra apud Sophoclem determinative dictum est de Eurydice ut quae *plane matrem* se ostenderit (Erfurdt. secundum Schol.): redierunt autem ad pristinum usum atque intellectum qui asciverunt posteriores Philo tom. I. p. 32, 3. Clem. Al. paed. 2, p. 189 D. Eust. op. p. 154, 36. Nonn. par. 5, 100; v. 153 ch. *παννύχιος, saepius in utroque carmine Homerico, Hes. sc. 46. Eur. Bacch. 862; v. 1138 ch. +*πάννυχος (v. s. ex Aiace); v. 1091 +*ποδώκης, cuius epitheti frequentem in Homero usum imitati sunt Hes. theog. 302. Aesch. Sept. 623. Cho. 576. fg. 268 D., alii multi post Sophoclem quos recenset Lobeckius ad Phryn. p. 537; v. 835 m. *πολυκτήμων E 613. Eur. Ion. 581. Dio C. 72, 5; v. 1120 ch. *πολυστάφυλος B 507. h. Hom. 25, 7. Anthol. 6, 154. Hecat. apud Ath. I. p. 35 b. Nonn. dion. 14, 398. Heliod. apud Stob. flor. 100, 6, 5; *πολυώνυμος h. Hom. Cer. 18, 32. h. Ap. 82. Hes. th. 785. Bacchyl. in Anth. 6, 13, bis apud Pindarum, Ar. Thesm. 320 al.; v. 738 +*πάγκακος (cf. Trach.) Hes. op. 811 (παγκάκως adverbium ter apud Aeschylum Sept. 534. Pers. 274. Cho. 729) Eur. Med. 465. Herc. f. 731. Hipp. 682, saepius apud Platonem. — Efficitur sat amplus, ut in una tragoedia numerus quattuordecim vocabulorum, quorum dimidia pars ab Aeschylo omnino aliena est: poetam τὸν Ὁμηρικώτατον et ab hac parte quae est in vocabulorum electione facile agnoveris.

Lyricorum duo sunt, alterum 945 ch. *ὀξύχολος (quod e Scaligeri et Brunckii emendatione iam receptum est) Solon fg. 13 (4), 26 Bgk. Anth. 9, 127, 4. Lucian. fugit. 19: atque alterum quoque etsi apud Aeschylum legitur Pers. 895, tamen Pindaro debetur v. 1109 ch. +*μητρόπολις (cf. OC.), siquidem Nemea oda quinta, ubi legitur v. 16 (praeterea Pyth. 4, 34) e Boeckhii rationibus etiam ante pugnam Salaminiam ponenda videtur; recipitur autem

vocabulum a principibus historiae Herodoto Thucydide Xenophonte atque aliis multis.

Contra πάγκοινος quod legitur Pind. Ol. 6, 63 meliore iure ad Aeschylum referri supra docui cum de vocabulis Electrae disserui. Aeschylo igitur et hoc debetur v. 1049. 1106 ch. +*πάγκοινος et alia septem: v. 1. 499. 692 +αὐτάδελφος Sept. 700. Eum. 89, quod postea non usurpari videtur; v. 710 +*αὐτόπρεμνος Eum. 379. Ar. Ran. 900. Antiphan. apud Ath. I. p. 23 a; deinde quod quinquies in hac fabula legitur v. 172. 306. 591. 1160. 1299 +*αὐτόχειρ (v. s. ex Aiace atque Electra, et cf. OR. Trach. fgg. — usitatissimum enim erat Sophocli); v. 253 +*ἡμεροσκόπος *qui interdiu excubat*, uti Ar. Av. 1174; Aeschylus oculum dicit *qui lucem videat* ἡμεροσκόπον ὀφθαλμόν Sept. 66; v. 342 ch. 642 ch. +*κουφόνους Aesch. Prom 383, App. Pun. 113. Hisp. 9; v. 974 ch. +*μακραίων et ipsum Sophocli acceptissimum (v. s. ex Aiace); v. 1003. 1148 +*παντελής (cf. OR.), quater apud Aeschylum Sept. 111. Cho. 553. 959. Suppl. 596, deinde a Platone potissimum receptum.

Sophocli peculiaria sunt octo, in quibus quinque cum παν- formata: v. 968 ἀρχαιόγονος, v. 1168 ὀρθόκρανος, v. 798 an. 815 m. παγκοίτας, v. 616 ch. πάμπολις (v. Boeckh. ad h. l.), v. 107 ch. πανσαγία, v. 602 ch. παντογήρως active, v. 356 ch. παντοπόρος, v. 149 ch. πολυάρματος.

Sophocli cum posterioribus communia repperi septem, etsi nonnulla usui vulgari deberi videntur, veluti v. 1043 *αἰσχροκέρδεια, oratoribus imprimis usitatissimum, v. 815 *αὐτόνομος, v. 710 αὐτόφωρος, quod utrumque usitatum est Herodoto et Thucydidi et qui eos secuti sunt fere omnibus historicis et oratoribus; v. 148 ch. *μεγαλώνυμος Ar. Thesm. 315. Nub. 569. Vesp. 1519. Orph. 11 (v. Bernh. ad Dion. Perieg. p. 673); v. 972 ch. *ὀρθόπους Nic. al. 419; v. 916 *ὀρνιθοσκόπος Poll. 7, 188; v. 7, 1127 *) *πάνδημος (v. Ai. El.).

Vocabulorum igitur quae commemoravi undequadraginta sedecim tantum ex ipsius fabrica Sophoclis prodierunt: reliquorum maiorem partem Homero deberi iam significavi; cum Aeschylo communia sunt omnia decem et sex.

*) πανδήμιος quod correxerat Hermannus ab editoribus iam reiectum est.

In Oedipo Rege

Homerica leguntur vocabula nonnisi duo in uno versu collocata 151 ch. *ἡδυεπής *A* 248. Hes. th. 965. 1020, saepius apud Pindarum, Anth. 9, 384. 525, 8; et notissimum illud +*πολύχρυσος (v. El.).

Pindarica sunt: v. 752 *λευκανθής, metonymive dictum Pind. Nem. 9, 73, proprie legitur Nic. th. 530; v. 83 *πάγκαρπος (v. El.); quibus accedit quod cum Aeschylo commune est v. 605 +*τερασκόπος (v. Lob. ad Phryn. p. 673) Pind. Pyth. 4, 201 in carmine haud diu post Ol. 78, 3 composito, ab Aeschylo in Orestia demum usurpatum Ag. 979. 1461. Cho. 547. Eum. 62. Eur. Bacch. 248.

Aeschylea maximam partem iam supra allata sunt: v. 1071 +*αὐτοέντης (v El.); v. 231. 266. 1331 m. +*αὐτόχειρ (v. Ai. El. Ant.); v. 1099 ch. +*μακραίων (v. Ai. Ant.); v. 930 +*παντελής (v. Ant.) et quod ei proximum est +*παντελῶς v. 669 (cf. fgm.) Aesch. Prom. 438. 913. Hdt. 4, 95. 7, 37 ac saepius apud Xenophontem Platonem alios; accedunt duo v. 1090 ch. +*(ἡ) πανσέληνος Aesch. Sept. 395. Ar. Ach. 84, saepe apud scriptores; v. 965 +*Πυθόμαντις Cho. 1030.

Sat multa ab ipso Sophocle procreata sunt, peculiaria haec: v. 214 ἀγλαώψ, v. 84 δεινόπους; v. 816 ἐχθροδαίμων, v. 510 ch. ἡδύπολις, v. 464 ch. θεσπιεπής (v. Ellendt. s. v.), v. 556 σεμνόμαντις ironice dictum, quod ad similitudinem nominum Aeschyleorum, de quibus supra dictum est, proxime sane accedit.

Communia cum posterioribus sunt tria: v. 1379 *παντλήμων (v. El.); v. 381 *πολύζηλος (cf. Trach. et v. Herm. et Wund. ad h. l.) Christod. ecphr. 68; 209 ch. *χρυσομίτρης Athen. p. 130b.

In Oedipo Coloneo

Homerica sunt quattuor: *γλαυκῶπις v. 711 ch., quod Palladis epitheton e creberrimo utriusque carminis Homerici usu innotuit; sed aliis quoque rebus ab Empedocle atque etiam ab Euphorione Chalcidensi attribui traditur (Euphor. fg. ed. Mein. p. 173); v. 57 *χαλκόπους (v. s. ex El. et cf. Reisig. enarr. p. XXXVIII); v. 699 ch. *χρυσήνιος *Z* 205 η 285. Pind. fg. 12 B. (13 Bgk. II). Procl. hymn. v. Lob. ad Ai. v. 346 p. 572; v. 1095 ch. *ὠκύπους (v. El.). — His facile subiungitur v. 211 ch. 680 ch. *οἰνώψ, etsi Homericum est οἴνοψ (n. pr. Aesch. Sept. 486); illud autem extat etiam Eur. Med. 1363.

Lyricis duo poetis debentur: v. 483 *μελάμφυλλος Pind. Pyth. 1, 27. Anacr. fg. 82 Bgk. Ar. Thesm. 997. Theocr. epigr. 1, 3. Dion. Perieg. 573. Nic. fg. 12; v. 711 ch. +*μητρόπολις (v. Ant.) — De vocabulo v. 205 ch. +*πολύπονος v. ad Phil.

Aeschylea sunt quinque, primum quod cum Pindaro commune est, verum ab Aeschylo prius usurpatum videtur: +*παγκρατής v. 615; deinde v. 638 +*δορύξενος (v. Herm. ad h. l.) Ag. 854. Cho. 554. (v. Bloomf.) 901. Eur. Med. 687. Andr. 1000. Plut. mor. p. 295 C.; v. 150 ch. +*μακραίων (v. Ai. Ant. OR.); v. 1308 +*πανδίκως (v. Trach.) quinquies in Aeschylo Sept. 652. Cho. 239. 670. Eum. 771. Suppl. 414. Eur. Rhes. 720; v. 1099 +*ψευδόμαντις Aesch. Ag. 1168. Hdt. 9, 69.

Sophoclis propria sex: v. 1080 αὔθαιμος, v. 84 δεινώψ, v. 688 καλλίβοτρυς, v. 159 ch. πάμμορος, v. 17 πυκνόπτερος, v. 1513 ψευδόφημος.

Sophoclea quae apud posteriores recepta sunt octo: v. 237 *ἀιδόφρων Eur. Alc. 675, v. 336 *αὐθόμαιμος Lycophr. 222; v. 334 *αὐτάγγελος (cf. Phil.), Thuc. 3, 33 ac saepius apud Plutarchum; v. 1450 ch. *βαρύποτμος (cf. Phil.) Eur. Phoen. 1383 al.; v. 90 *ξενόστασις (v. Comm. in fragm.); v. 1605 *παμμήκης Plat. leg. 1 p. 642 A. Phaedr. p. 268 C. Aristot. meteor. 1, 14. Joseph. antiqu. 12, 4, 11; v. 162 ch. 1233 *πολύμοχθος, quinquies apud Euripidem, poetam fabularum πολυμόχθων feracissimum, Anth. 8, 142. Scol. apud Ath. 15 p. 696 b. Theocr. 28, 8; v. 691 ch. *χρυσαυγής Ar. Av. 1710. Anthol. 9, 154, 1. Dion. Perieg. 293 al.

In Trachiniis

Vocabula epicorum sunt octo, in quibus quinque Homerica: v. 841 +*ἀλλόθρους (cf. Phil.) saepius in Odyssea α 183 γ 302 al., Aesch. Ag. 1173. Suppl. 951. Hdt. 1, 78; v. 633 *ναύλοχος (v. Ai.); v. 871 *πανύστατος (cf. Ai.) *Ψ* 532. 547 ι 452. Eur. Or. 1021. Hec. 611. Lycophr. 286; v. 641 ch. χρυσηλάκατος, sat notum ex Homero Artemidis epitheton, item quater apud Pindarum Nem. 6, 37. Ol. 6, 104. Nem. 5, 36. fg. Boeckh. 5, 1 (6 Bgk.); v. 507 ὑψικέρως κ 158. — Accedunt tria Hesiodea: v. 754 δασύστερνος Hes. op. 512; v. 864 ch. *μελαγχαίτης Hes. scut. 186. Eur. Alc. 439 al.; v. 1144 +*πάγκακος (v. Ant.).

Lyricorum duo sunt: v. 748 +*ἀκροθίνιον, quod quamquam usui vulgari videtur deberi, legitur tamen primum Pind. Nem. 7, 41 in carmine ad Ol. 79, 4 referendo (ἀκρόθινον Ol. 2, 4. 11, 59) Aesch. Eum. 798. Perrhaeb. fg. 178 N. (171 D.), inde saepius apud scriptores; v. 673 ch. *καλλιβόας Simon. fg. 46 Bgk. Ar. Av. 682.

Aeschylea sunt quattuor: v. 1184 +*αὐτόχειρ (v. s. ex Aiace et ceteris tragoediis); v. 293 + πάνδικος Sept. 155 et adverbium +* πανδίκως (v. s. ex OC.) v. 608. 1237; v. 657 ch. +*πανήμερος Prom. 1024. Hdt. 7, 183. Luc. amor. 15; v. 971 an. +*ὠμόφρων (cf. Ai. et Phil.) — Praeterea v. 118 ch. quod saepius iam commemoratum est +*πολύπονος.

Sophoclis peculiaria videntur quinque: v. 1030 αὐθαίμων; v. 823 αὐτόπαις; v. 836 ch. δολόμυθος, v. 1039 δολῶπις, v. 504 ch. παγκόνιτος.

Sophoclea denique haec novem a posteris revocata sunt: v. 1185 *βαθύρριζος, quod apud Theophrastum extare lexica perhibent; v. 13 *βούκρανος quod in libris est, Empedocl. apud Aelian. n. a. 16, 2, 9. Plut. mor. p. 358 D. (pro quo e Strabonis libris substituerunt βούπρωρος cf. Philostr. p. 868 Plut. mor. p. 668 C.). — v. 573 *μελάγχολος vocabulum medicorum; v. 959 ch. *ὀξύφωνος Aristot. h. a. 4, 11. 7, 1. Babr. fab. 12, 3. 19; v. 1158 *πολύγλωσσος (cf. El.); v. 184 *πολύζηλος (cf. OR.); v. 653 ch. *πολύκωπος Eur. IT. 981; v. 821 ch. *τελεόμηνος Aristot. h. a. 5, 4; v. 996 *χειροτέχνης (cf. Herm. ad h. l.) Ar. Plut. 533. 677 ac saepissime apud scriptores.

In Philocteta

Homerica sunt duo: v. 536 +*ἀλλόθρους (v. Trach.); v. 1120 m. πολυμήχανος B 173. h. Merc. 319 atque in Odyssea saepius quam ut exscribere iuvet.

Pindaricum, ut dubitari de origine nequeat, est v. 716 ch. *χάλκασπις Isthm. 6, 25. Ol. 9, 53. Pyth. 9, 1. Eur. IA. 764. Herc. fur. 795, saepius apud Plutarchum aliosque scriptores.

Pindaro cum Aeschylo commune v. 675 ch. 914 (ubi de re dicitur) +*παγκρατής (v. Ai. et OC.). — Accedit quod legitur Nem. 1, 49 in carmine fere aequali Persis Aeschyleis, ubi idem extat, v. 776 +*πολύπονος*).

*) V. 776. Ἰδοῦ δέχου, παῖ· τὸν φθόνον δὲ πρόσκυσον,
μή σοὶ γενέσθαι πολύπον' αὐτά· (sc. τὰ τόξα).

Dici autem arcum, qui illos qui gestabant in aerumnosam vitam deduxerit, contra Iacobum quique eum fere secutus est Buttmannum Wunderus Animadvv. p. 13 s. et adstipulatus ei Hermannus ad h. l. docent. Ea autem significatio congruit fere cum Aeschylo, qui Pers. 320 πολύπονον δόρυ posuit non quod aerumnis vexetur, sed quod ictus aerumnosos edat. Vocabulum igitur quod Pind. l. c. apud Aeschylum Suppl. 382 et quinquies apud Sophoclem (v. Ai. El., ubi bis extat, OC. Trach.), deinde Eur. Heracl. 932. Hec. 722. Or. 1011, denique multis aliis locis passive dicitur, ubi duobus tantum in locis Aeschyli et Sophoclis active dici intelleximus, facile conficitur, etsi de origine ambigatur, usus certe similitudine propius illud ad Aeschylum quam ad Pindarum pertinere.

Aperte autem Aeschylea sunt quinque: vv. 128. 543 +*ναύκληρος Suppl. 183. Eur. Hipp. 1224 al. (v. Comm. de fgmm.); v. 718 ch. +*παμφαής Pers. 612. Eur. Med. 1251. Tro. 548. Arist. d. mundo 6. Nonn. par. 13, 144; v. 1015 +*πανάθλιος Sept. 976. Cho. 428. 625. Eur. Andr. 76. Ar. Thesm. 1107. Philo tom. I. p. 212, 18; v. 914 an. +*ὠμόφρων (v. Ai. Trach.); v. 332 +*πανώλεθρος (v. Ai. El.).

Sophoclis peculiaria videntur quattuor: v. 188 ἀθυρόστομος, sed conferendum ἀθυρόγλωσσος Eur. Or. 893 et quae de vocabulis in στομος desinentibus Aeschylo usitatissimis dixi supra; v. 1332 ἀριστόμαντις, quamquam ne Ellendtius quidem, ceterum parcus in comparandis aliorum poetarum exemplis, facere potuit quin similia nomina Aeschylea compararet (cf. etiam Lob. ad Phryn. p. 600); v. 343 ποικιλόστολος; v. 1290 ψευδοκῆρυξ.

Denique haec quattuor quae a Sophocle efficta sunt posteriores in usum suum receperunt: v. 1176 ἀλλόκοτος, quod a Platone Aristotele lexicographis usurpatur*); v. 564 *αὐτάγγελος (v. OC.); v. 35 *αὐτόξυλος Appollonid. ep. 10. Strab. XI. p. 502; v. 1085 ch. *βαρύποτμος (v. OC.); quintum enim quod est v. 1061 παγκρατωρ ad Herodotum pertinet, apud quem legitur 6, 9.

Quaeritur numquid de progressu artis Sophocleae ex his quamvis minutissimis rebus confici possit. Ac primum quidem ipse concedo, apparatum non ita am-

*) Huius vocabuli etsi de etymologia parum constat, siquidem (Et. M. 68, 16) metathesin esse pro ἀλλότοκος parum probatur, tamen recepi: quod si ademeris, plus etiam a me confeceris.

plum collectum esse, ut certi quid pronuntiari queat. Oportuit ad hunc finem accuratius inquirere, quae copia verborum, quale genus dicendi in singulis fabulis reperiatur. Attamen minore parte disposita ac perspecta, siquidem non diversa omnino ratio est eius generis, praesagire quodammodo licebit de maioribus reliquiis atque de omni copia vocabulorum. Itaque experimento ut res dignoscatur facili utemur. Tabulam enim subicio, in qua ut maximo vocabulorum binominaliter compositorum numero fabula quaeque abundat, ita proxime revocata est ad initia artis Sophocleae, quae tumore aliquo dicuntur fuisse insignia *).

Iam facile intellegitur, is ordo quam bene conveniat ordini temporum, qualem cum alii viri docti tum Bergkius comment. §§. 12. 13 commendaverunt. Mirum sane quantum distet Antigona, quae sola quintam partem omnium eiusmodi vocabulorum continet, a Philocteta in qua fabula ne decima quidem pars continetur. Unum autem hoc quod repugnare videatur, Coloneum Oedipum ante priorem qui fertur collocari, id etsi legi obnoxius in tabulam admisi, tamen ne quis ultra modum extollat, primum attendere iubeo, quanto sit ceteris fabulis maior mensura huius tragoediae; deinde discrimen positum est non tam in iis vocabulis quae ab antiquioribus poetis repetita sunt — Aeschylea enim in Oedipo Rege etiam plura inveniuntur — quam in iis quae Sophocles ipse effinxit. Oediporum igitur loca ubi alterum cum altero permutaveris, iam omnia optime concinent.

Denique etsi in consilio operis pariter atque in re efficienda errare me potuisse lubens concedo, tamen ubi operam non inutilem in disponendis vocabulis collocatam esse intellexero, ad maiora quae supersunt negotia paratiore animo accedam.

---

*) V. pag. sq.